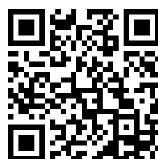

VE
RI
TAS

موزهٔ همايون

آثار حجريه وتدمريه قتالوغى

معارف نظارت جليلهسنك امريله طبع اولنمشدر

استانبول

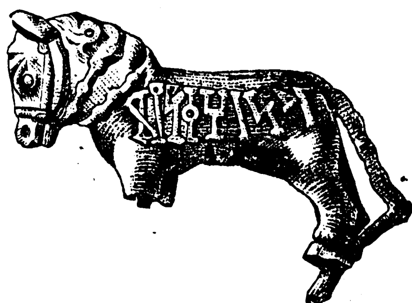
(مهران) مطبعهسى — باب عالى جادهسنده نومرو ۷

١٣١٥

فياتى : ٥ غروش

موزهٔ همایون

آثار حمیریه و تدمریه قتالوغی

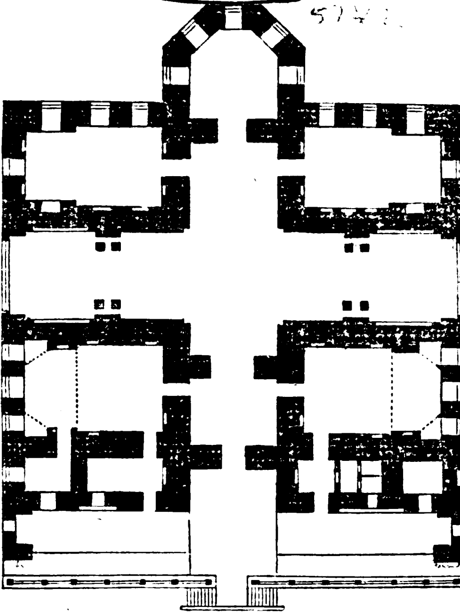

معارف نظارت جلیله‌سنك امریله طبع اولنمشدر

استانبول

(مهران) مطبعه‌سی — باب عالی جاده‌سنده نومرو ۷

۱۳۱۵

چینیلی کوشکك پلانی

عصر مسعود جناب خلافتپناهیلری جلوه‌گاه محاسن وفیره اولان پادشاه کمالاتپرور وشهنشاه معالیکستر افندمز حضرتلرینك سایهٔ ترقیات سرمایهٔ حضرت شهریاریلرنده موزهٔ همایونك دخی احرازیله کسب امتیاز ایده‌کلدیکی تکملاتك نتایج طبیعیه‌سندن اوله‌رق هرصنف اثار ومصنوعات معروضه‌نك بالعموم موزه‌لرده اولدیغی کبی تصنیفـاتی بالاجرا قسم قسم قتـالوقلرینك ترتیب ونشرینه بیك اوچیوز اون سـنهٔ هجریه‌سندن اعتبـاراً ابتدار اولنمش وبالاخره موزه‌نك مطبـوع دفتر عمومیسنی تشـکیل ایده‌جك اولان اشبو قتالوقلردن شمدی‌یه قدر (لحود ومقابر عتیقه)، (آثار هیکلتراشی)، (مسکوکات ترکمانیه)، (مسکوکات قدیمهٔ اسلامیه) قسملرینك ترکجه وفرانسزجه اوله‌رق تألیف وطبعنه موفقیت الویروب بو وجهله موزه‌یی زیارت ایدنلره بر رهنمای تتبع استحضار قلنمش ایدی.

بو کره دخی خطهٔ یمانیه‌نك اهالئ قدیمه‌سی اولان (حمیر) قومنه منسوب آثار مکتوبه ومرسومه ایله برالشـامده واقع

اولوب وقتیله زینت ومعموریت فوق العاده‌یه مالکیتی جهتیله نخلستان وصفنه لایق اولمش اولان (تدمر) شهر قدیمندن متروك مصنوعات متنوعه‌نك (آثار حمیریه وتدمریه) نامی التنده ترتیب ایدیلان اشبو قتالوغی یسرتپذیر انطباع اوله‌رق دیکرلرینه التحاق ایلمشدر .

بو قتالوقده تعریف وتوصیف اولنان انتیقه‌لر چینیلی کوشکه کیریلنجه صاغ طرفده واقع ایلك صالونده تشهیر اولنمش اولوب قسماً طاش اوزرینه محکوك کتابه‌لر ایله تصاویردن وقسماً هیکلتراشلغه عائد شیلرله طونج معمولاتدن ویمن انتیقه‌جیلرینك آثار حمیریه‌یی تقلیداً اعمال ایدوب مدخلده تصریح اولنان لزوم وفائده‌لرینه بناءً موزهٔ همایونجه الده ایدلمش اولان طاشلردن عبارتدر .

بالاده ایما قلندیغی اوزره زوارك رهنمای تتبعاتی اولدقلری ایچون احتجاجه صالح بر حالده اولملری لازم کلان قتالوقلرك ترتیباتنده موزهٔ همایونجه منتسبین فنك رأی ومعاونت واقفانه‌لرندن استفاده طریقی التزام اولنه کلدیکندن بو قتالوق دخی موزه‌مزك اسکی محبلرندن بالخاصه خطهٔ یمانیه تاریخ قدیمیله متوغل اولان بر ذات معرفتسماتك همت وغیرت جمیله‌سیله وجوده کتیرلمشدرکه بو ذات محترم موزهٔ همایونك ایلك دورهٔ تأسسنده بعض آثار موجودهٔ حمیریه‌نك حل وقرائت وتقدیر ماهیاتیله استطلاعاتنی نشرده خدمت ایلمش ایدی .

اشته سایهٔ فیوضاتوایهٔ حضرت جهانبانیده موزهٔ همایونك

شهراه ترقيده قطع مراحل ايدرك علوم وفنون وصنايع نفيسه‌يه فوائد كليه بخش ايتمك شرفنى اكتساب ايتمسنه قارشى مومى‌اليهك حسيات محبتكارانه‌سى برقات دها غليان ايدوب اشبو قتالوغك ترتيبى وظيفهٔ انسانيه‌سنى مع الممنونيه درعهده وايفا ايلمش وبويله برصاحب اختصاصك محصول مساعئ مدققانه‌سى بولنان اشبو اثرى انظار استفاده‌يه عرضده ايسه اصلا تردد اولنمامشدر .

بناءً عليه مؤلف مومى‌اليهك خدمت سالفه‌سنى استكمالاً بو صورتله بذل ايتديكى همت بركزيده‌يه تشكرات فائقه‌مزى تقديم ايدرز . هيچ شبهه ايتميزكه موزهٔ همايونى زيارت ايده‌جك محبان معارف وصنايع نفيسه ايچون بوكتاب مستطاب بك جدى ومفيد بر رهبر اوله‌رق مؤلف ذى اقتدارينه اولان حسيات شكرانمزه اشتراك ايديله‌جكى كبى اسمنى بيلديرمامك تواضعكارلغنى اختيار ايتمسندن متحصل تأسفمزده‌ده كذلك مشترك قاله‌جقدر .

موزهٔ همايون مديرى

حمدى

قسطنطينيه فى غرهٔ جماذى الآخره ١٣١٥

آثار عتيقهٔ حميريه

آثار عتیقهٔ حمیریه

مقدمه

موزهٔ همایونك حمیری قولكسیونی تركیب ایدن اثار طاش اوزرینه محكوك الواح مكتوبه ایله مصنوعات هیكلتراشیدن وبرقاچ پارچه‌ده طونجدن معمول اثار متنوعه‌دن عبارتدر. چینیلی كوشكك موزه اتخاذندن مقدم یعنی ۱۲۹۱ سنه‌لرنده حربیه انبارنده جمع وحفظ ایدلمش اولان اثار عتیقه میاننده حمیری قسمنه متعلق اولمق اوزره بو قتالوقده یالكز ۵٦ و٦٥ نومرولرله ارائه ایدیلان ایكی پارچه اثر موجود ایدی. براز مدت صكره ۱۰ ، ۱۱، ۱۲ ، ۱۳ ، ۱٤ ، ۱٥ ، ۱٦ ، ۱۷، ۳۲ ، ۳۳ ، ٤۷ ، ٥۰ ، ٥۸ ، ٥۹ ، ٦۰ ، ٦٦ ، ٦۷، ٦۸، ۷٤ ، رقملریله مرقم اولان اثار مختلفهٔ حمیریه انضمام ایتمش وبونلرك ماهیتلری المانیا جمعیت شرقیه‌سی رسالهٔ موقوته‌سنده موسیو مورتمانك تألیف كرده‌سی اولان برمقالهٔ مخصوصه ایله بیان و ایضاح ایدلمش ایدی . بیك ایكیوز طقسان یدی تاریخنده طوغری یمن والئ اسبقی مرحوم اسماعیل پاشا دلالتیله ورود ایدن یازیلی و رسملی وبر چوق طاشلردن عبارت اولان اثار مهمه موزهٔ همایونك حمیری شعبه‌سنی زنكینلشدیرمشدر. اشبو یازیلی طاشلری دخی ینه موسیو مورتمان بمعاینه وتدقیق ایدرك پروفسور موسیو د. ح. موللر ایله برلكده تألیف ونشر ایلدیكی مقاله‌ده كذلك ماهیات

تاریخیه وصناعیه‌لری حقنده خامه‌زان بحث ومقال اولمش ایدی[۱].
اندن صکره مصنوعات حمیریه‌دن اوله‌رق موزه‌یه داخل اولان آثار جزؤی المقدار اولوب بونلردن ۵۱ رقیله کوستریلان اثر اوزمان تعز متصرفلغنده بولنمش اولان جمیل پاشا طرفندن کوندرلمش ایدی. سنین اخیره ظرفنده سیاحین معروفه‌دن موسیو (غلارز) معرفتیله چند عدد کتابهٔ حمیریه کشف واخبار اولنمشدرکه (اهل سبا) یه منسوب کتابه‌لرك الك مهملرندن اولان ٦١ نومرولی کتابهٔ جسیمه‌نك اوچنجی نسخه‌سی دخی او میانده‌در.

نه‌چاره‌که آثار مذکوره‌دن هیچ برینك محل ظهورلری حقنده ایضاحاته دسترس اولنه‌مامش وبوایسه بالجمله آثار قدیمه وبالخاصه معلومات تاریخیه‌یی متضمن الواح مکتوبه ایچون جالب تأسف برنقصان مهم بولنمشدر. مع مافیه بونلردن اکثرینك (الجوف) و (بلاد ارحب) قضالریله (اهل سبا) و (اهل معین) حکومتلرینك مرکزی اولان (مأرب) جوارنده کشف و اخراج ایدلمش اولملری اغلب احتمالاتدندر. آثار مذکوره‌نك محل ظهورلری بووجهله مجهول قالمسنه آنتیقه تحریات واخراجاتی وسیلهٔ معیشت اتخاذ ایدن عربان محلیه‌نك منافع شخصیه‌لرینی محافظةً کتم حقیقت حال ایتملری دخی سبب طوتیله بیلور.

[۱] Sabæische Denkmäler von Dr. J. H. Mordtmann und D. H. Müller ; Vienne 1883.

موسیو (هاله‌وی) نك خطهٔ یمانیه‌ده وقوعبولان سیاحتی اثناسنده اثار حمیریه‌دن بعض مبایعاتده بولنمسی و عدن ده اول زمان پك نادر اولان آثار مذکوره‌نك یوکسك فیئاتله اشتراسنه راغبلر کورلمسی صنعا مطره‌بازلرینی ساخته اثار اعمالنه هوسلندیروب کرك مومی الیه موسیو هاله‌وی وکرك منتسبین سائره طرفلرندن استنساخ ایدیلان صورتلره باقه‌رق لسان سبا حروفنه کسب ایتدکاری معلومات سطحیه‌یه استناداً برنجدن معمول الواح‌نذریه‌نك تقلیدینه باشلامشلردر. بالاخره بو ساخته‌کارلقلرینی آثار هیکلتراشی‌ده دخی تطبیقه قالقیشه‌رق بعض آثارصحیحه‌نك تصاویرینی تقلید ایتمشلروا کثریا بوکبی ایشلره اسکی یازیلی طاشلرك پارچه‌لرینی قوللانمشلردر. فقط بونلره بر دفعه عطف نظر ایتمك ساخته اولدقلرینی درك وتمییزه کافیدر.

بوقبیل ساخته مصنوعات حمیریه‌دن دخی موزهٔ همایونده بر خیلی نمونه‌لرطوپلانمش اولوب انجق بونلرهیچ اولمزسه موجود اولمیان اصللرینك مندرجات ویا اشکالی حقنده پیدای اطلاعه یاردم ایده‌جکلری ایچون اشبو قتالوغك نهایتنه صره ایله علاوه ایدلمشدر.

موزهٔ همایونده موجود حمیری کتابه‌لرك همان کافه‌سی بوقتالوقده حروف‌عربیه‌یه تحویل اولنه‌رق عیناً درج ایدلمشدر.

آثار حمیریه‌یه دائراعطای معلومات‌ایدن مؤلفات‌منتشره‌نك الك مهملری بروجه آتی بیان اولنور:

موسيو (ژوزف هالەوى) نك ١٨٧٢ ده پارسده طبع اولنان « يمنده بر سياحته دائر لايحه » .

موسيو (ژوزف درنبورغ) ايله موسيو (هارتويغ درنبورغ)ك ١٨٨٤ سنەسنده « يمن ئەپيغرافياسى حقنده مطالعات » عنوانيله پارسده ژورنال آسياتيقده طبع ونشر ايتدكارى مقاله .

عين مؤلفلرك « يمن ئەپيغرافياسى حقنده مطالعات جديده » عنوانيله ١٨٨٥ سنەسنده پارسده طبع ونشر ايتدكلرى رساله .

موسيو (ژ . ح . مورتمان) ايله موسيو (د . ح . موللر)ك ١٨٨٣ سنەسنده «اثار اهل سبأ» ناميله ويانەده طبع ونشر ايتدكلرى اثر .

موسيو (هارتويغ درنبورغ) ك ١٨٩١ سنەسنده پارسده « كتابخانۀ ملى‌ده موجود اثار سبائيه وحميريه » عنوانيله پارسده طبع اولنان اثرى .

برلين موزەسى اثار شرقيه شعبەسنك نشرياتندن اولەرق «حميرى كتابه وانتيقەلرى» ناميله ١٨٩٣ ده طبع اولنان اثر .

مدخل

—

ازمنهٔ قديمه‌ده عربستانك جهت جنوبيه‌سنده امرار حيات ايدن اقـوام مختلفـه‌نك الك معروفـلرى (اهل سـبا) ايله (اهل معين) اولوب (اهل سبا)نك مقر حكومتى (مأرب) [كتابه‌لرده مريب 𐩣𐩧𐩺𐩨] و (اهل معين)ك مركزاداره‌سى دخى (قارناو) [كتابه‌لرده 𐩤𐩧𐩬𐩥] دركه مؤلفين يونانيـه‌ده Καρνάβα ناميله ياد قلنـان بلده ايدى . الحالة هذه بونلردن برى (مارب) ياخود (سـبا) وديكرى ايسـه الجوفده واقع (معين) ناملريله معروفدر. اهل سـبا ايله حكمدارلرى خط ميخى ايله مكتوب كتابه‌لرده مذكور اولديغى كبى قرأن عظيم الشـانده وتوراتده ياد اولنور [حضرت سليمان عم معاصرى اولان بلقيس].

(مأرب) وجوارنده شمدى‌يه قدركشف واخراج اولنان كتابه‌لر (اهل سـبا) ملوكنـدن اللى التمش و (الجوف) ده كشف ايديلان كتابه‌لر دخى (اهل معين) حكمدارلرندن اوتوز قدرينك اسـاميسنى محتوى بولنمشدر. (اهل سبا) حكومتى حبشـليلر ايله ايرانيلرك از برمدت دوام ايده بيلمش اولان استيلاسـندن ماعدا فتوحات اسـلاميه‌يه قدر محافظهٔ استقلال ايده بيلمش ايدى .

(اهل معين) ايسه بحر سفيد سواحلنده‌كى مملكتلرله بخور

تجارتنده بولنملری حسبیله (مدأین صالح) جوارنده (العُلی) نام محلده یرلشمش اولدقلرندن او حوالیده پك چوق اثار متروکه‌لرینه تصادف اولنمقده‌در. حکومتلری تقریباً میلاددن ۷۵۰ سنه اول باشلایوب برنجی عصر میلادی اوائلنه‌قدر دوام ایلمشدر. ممالك مذکوره‌نك اثار عتیقه‌سی حقنده مؤلفین عرب وباخصوص (ابن حائك الهمدانی) بر خیلی معلومات نافعه اعطا ایدرلر. مع‌مافیه اقوام مذکوره‌نك اعتقادات دینیه‌لری ایله وقایع تاریخیه واحوال مدنیه‌لرینی تدقیق وتتبع خصوصنده خطوط محکوکه‌یی محتوی کتابه طاشلری بزه بر مأخذ صحیح ومعتبر بولنمشدر .

کتابه‌لرك لسانی لسان عربك پك قدیم بر لغه‌سیدر. (اهل سبا) ایله (اهل معین)ك تکلم ایتمش اولدقلری لغه‌لر اره‌سنده ایسه خیلی فرق کورینور. (اهل معین)ك لغه‌سی سواحل جنوبیه‌ده واقع (مهرة) و (قارة) طرفلرنده الیوم تکلم اولنه کلان لسانه یقیندر. مورخین عربك آثارنده یمن قطعه‌سنك اهالئ قدیمه‌سی (حمیر) ویازیلری (حمیری)ناملری یاد اولنور . اشبو تعبیرلری قبول ایتمکله برابر شونی دخی خاطردن چیقارماملریدرکه موجود کتابه‌لره ومورخین یونانیه وروماثیه‌یه کوره (حمیر)لر اهل (سبا) نك برشعبه‌سی اولوب انجق سبا حکومتنك انقراضنه یقین کندو باشنه بر حکومت تشکیل ایده بیلمشلردر..

حمیری الفباسی حروف عربیه‌نك کافه‌سنی جامع اولوب

فقط فضله اولەرق عبرانیده اولدیغی کبی بر (س) دها واردر. [ﬡ حرفیکه عبرانیده ס حرفیدر]. کرك بوحرف وکرك ꡁ حرفی عربجەنك (س) حرفنه معادلدر[۱].

(حمیری) یازوسی (فنیکه) یازوسندن مشتق ایسەده شکلجه خیلی تبدلات وتغیراته اوغرامشدر. افریقاده (ئەتیوپیا) لولر یعنی اقوام حبشیه یازولرینی حمیرلردن اقتباس ایتمشدر.

حمیری اصول کتابتی اکثریا صاغدن صوله طوغری اولوب فقط الك قدیم کتابەلرده (بوستروفیدون) دینلان طرزده یعنی مناوبةً صولدن صاغه وینه صاغدن صوله اولەرق یازلدیغی دخی کوریلیـور که بونلردن موزۂ همایونده نسـخ متعدده موجوددر.

[۱] کلەجك صحیفەدەکی الفبا جدولنه مراجعت اولنه.

عربی	حمیری	عبرانی	عربی	حمیری	عبرانی
أ	𐩱	א	م	𐩣	מ
ب	𐩨 𐩨	ב	ن	𐩬 𐩬	נ
ج	𐩴 𐩴	ג	س	𐩯	ס
د	𐩵	ד	ع	𐩲	ע
ذ	𐩹 𐩹		غ	𐩶	
ه	𐩠 𐩠 𐩠	ה	ف	𐩰 𐩰	פ
و	𐩥 𐩥	ו	ص	𐩮 𐩮 𐩮	צ
ز	𐩸	ז	ض	𐩳	
ح	𐩢 𐩢	ח	ق	𐩤	ר
خ	𐩭 𐩭		ر	𐩧 𐩧	ק
ط	𐩷	ט	س	𐩦 𐩦	ש
ظ	𐩼 𐩼 𐩼 𐩼 𐩼 𐩼	ט	ش	𐩪 𐩪 𐩪	
ی	𐩺	י	ت	𐩩	ת
ک	𐩫	כ	ث	𐩻	ת
ل	𐩡	ל			

چوقکره 𐩴𐩴 (ج) حرفی یرینه 𐩡 (ل) حرفی — 𐩨 یرینه 𐩹 — 𐩠 (ه) یرینه 𐩭 (خ) — ⊖ (و) یرینه ∘ (ع) — 𐩼 (ظ) یرینه 𐩺 (ی) یاخود 𐩮 (ص) — 𐩰 (ف) یرینه 𐩤 (ق) حرفلری استعمال اولنور .

تنوین (ء) تمیم اوله‌رق موجوددر نتکیم (ذهب) یرینه (ذهبم 𐩹𐩠𐩨𐩣) کلمه‌سنده اولدیغی کبی . اوزون حروف صوتیه یازلماز مثلاً مُعِین = 𐩣𐩲𐩬 .

طاش اوزرینه محکوك کتابه‌لر [۱]

— ۱ —

(معین) لسانده اولان کتابه‌لر

۱ — کیرج طاشی اوزرینه محکوك کتابه پارچه‌سی

ارتفاعی ۰,۲۷ مترو؛ طولی ۰,۳۳ مترو

ایکی سطردن عبارت و خط قدیم ایله محرر اولان شو کتابه‌نك ایکی اوجی قریقدر. بانیلری طرفندن (ینل) و (معین) آلهه‌لرینك حمایه‌سنه ادخال اولنان بر بنانك انشاسنی حاویدر. کتابهٔ مذکوره‌نك حروف عربیه‌یه تحویلی شویله‌در [۲].

ذ | اترهسم | و ذ

| و معنم | بن |

[۱] کتابه‌لرك حاوی اولدیغی عباره‌لرك حل وقرائتی شو صوك سنه‌لرده سبا لسانك تدقیق و تحصیلنده حاصل اولان ترقیات نسبتنده برچوق نقطه‌لرنجه تحول وتغیر ایتدیکی مستغنیٔ بیاندر. کتابه‌لرك اخذ اولنان صورت وقالبلرینك مکرراً تدقیقی مقدماکی نشریاتده انلرك حل وقرائتنجه اکثریا وقوعبولان سهولرك تصحیحنه خدمت ایتمشدر.

[۲] بوندن بویله هرکتابه‌نك محتوی اولدیغی عباره حروف عربیه‌یه تحویل اولنه‌رق برابرجه مختصراً ترجمه‌سی دخی علاوه اولنه‌جقدر.

۲ — كيرج طاشى اوزرينه محكوك كتابه پارچه‌سى

ارتفاعى ۰٫۲٤ وطولى ۰٫۱٦

درت سطردن عبارت اولان كتابه‌نك ايكى طرفى تام اولوب دردنجى سطرده حرفلرك قسم سفلاسى محو اولمشدر . اشبو كتابه‌نك بر صورتى موسيو (هاله‌وى) طرفندن (معين) ده بالاستنساخ نشر اولنديغى كبى دفعهٔ ثانيه اوله‌رق (اثار اهل سبا) نام رساله‌ده دخى درج ونشر اولنمشدر .

وهب | ذ قبة |
عين | بن | يا
اوس الـ | ذ . .
. . ضف . . .

(قبة عين) لى (وهب بن يأوسيل) بنا ووقف ايلمشدر ....
ايكنجى سطرده حكاك ياكلشلق ايتديكنى كوره‌رك لاجل التصحيح ايكى ويااوچ حرفى خذفه مجبوريت كورديكى حروف محذوفه‌نك حالا مشاهده اولنان اثرلرندن آكلاشيلور .

۳ — كيرج طاشنده اوچ پارچه

انكلتره موزه‌سنده محفوظ (أبين) مذبحه‌سيله فرانسه الواح مكتوبه اقاده‌مياسى قولكسيوننده موجود اولوب (مسيو ژوزف وهارتويغ دره‌نبورغ) طرفلردن يمن أپيغرافياسى اوزرينه اجرا

ايتدكلرى تدقيقات ونشريات صره‌سنده توصيف ايديلان مذبحه‌يه مشــابه اولوب اديان قديمه‌ده شراب وسائر بر مايعك جريانه مخصوص بر طابله‌نك اوك طرفيدر [۱] .

۰٫۲۳ ارتفاعنده و ۰٫۳۲ طولنده اولان برنجى پارچه‌نك اورته‌سنده زياده قبارتيلى برچيقندى واردر واشبو چيقنديـنك اورته‌سنده ايكى عدد غزال رسمى بولنوب غزال رسملرينك باشلرى آره‌سنده مذبحه‌ده قوللانيلان مايعك جريانه مخصوص بر اولوق كوريلور .

طاشك بالاسنده‌كى كنارك اوزرنده اولوق ايله ايكى‌يه منقسم بركتابه وكذلك چيقنديـنك اطرافنده والت طرفنده ايكى‌جهتده درت سطردن عبارت ديكر بر كتابه محكوكدر .

۰٫۰۹ ارتفاعنده و ۰٫۱۲ طولنده اولان ايكنجى و ۰٫۱۳ ارتفاعنده و ۰٫۱۵ طولنده اولان اوچنجى پارچه‌لرك برنجينك صاغ جهتندن قويمش اولدقلرى كوريليور .

كتابه‌لره (عثتر رحابه) و(عثتر حجر) وياخود (عثترجراب) نام آلهه‌لر ايله (عثتر جراب)ك مظهر توجهى اولان (نبعل) و(مدهو)يه تقديم اولنان قربانلر ياد اولنور.

[۱] انكلتره موزه‌سنده‌كى مذبحه‌نك تعريفى قتالوقلرنده شويله‌در: بش پوس يعنى ۰٫۱۳ مترو ارتفاعنده وايكى قدم بش پوس يعنى ۰٫٦٦ مترو طولنده واون بر پوس يعنى ۰٫۲۸ مترو عمقنده كيرج طاشنـدن معمول اولوب بالاسنده اوقدر درين اولميان بر چوقورلق واورته يرنده ايكى اولوق ياپلمشـدر . اشـبو مذبحه‌لر مصريون قديمه‌نك قربان ايچون شرابك اجراسنه مخصوص اولان سفره‌لرينه مشابهدر .

طاشك كنارنده: فق | بحـ . .

طاشك جبهه سنده: مثعب[ت | عثـ]تر | ذ [رحبه

ورض[وس |] فنوت | و[عرب

مدهوو [|] وكبر | نسر | على

بر]عظ | نبعل | و عثتر | حجر | بيـ[وم

درت نومرو ايله اشاغيده تعريف اولنان پارچه‌لر موسيو (هالەوى) طرفندن (كنه) ده استنساخ ايدلمش اولمغله اشبو اوچ پارچه‌نك دخى محل مذكورده كشف و اخراج ايدلمش اولمسى محتملدر. برنجى پارچه‌دن قويمش اولان ايكنجى و اوچنجى پارچه‌لر اوزرينه برساخته‌كار طرفندن قبا صورتده انسان قفالرى رسم ايدلمشدر.

٤ — كيرج طاشى اوزرينه محكوك ايكى كتابه پارچه‌سى

برنجيسى: ٠,١٥ ارتفاعنده و ٠,٢١ طولنده

ايكنجيسى: ٠,١٤ ارتفاعنده و ٠,١٥ طولنده

بو ايكى پارچه هر بر جهتدن قيرلمش اولوب غايت قديم حروف ايله محرر ايكى سطرلق بر كتابه‌يى حاويدر. كتابه‌نك معناسى يوقاريده تفسير اولنان كتابه‌نك عينيدر.

ر] ضوس | فذ[و]ت | و عرب | ٠[ثعيت

ب]ر عظا | ن]بعل | وعثتر | [حجر

ايكنجى پارچه‌يى موسيو هالەوى (الجوف) داخلنده واقع (كنه) ده استنساخ ايتمشدر. اشبو ايكى پارچه‌نك اوزرنده

محكوك اولان باش رسملرينك دخی مؤخراً ساخته كاران اليله ياپلمش اولدقلری يك نظرده آكلاشيلور .

٥ — كيرج طاشی اوزرينه محكوك كتابه پارچه‌سی

ارتفاعی ٠,٠٩ وطولی ٠,١٧ وعرضی ٠,٠٥

هر طرفندن قيرلمش وپارچه‌لنمشدر .

بالاده تعريف اولنان مذبحه‌نك پارچه‌لرندن اولمسی محتملدر ، كنارنده برسطر و يوز طرفنده دخی ايكی سطر كتابه محكوك اولوب بونك ايكنجيسی آلت طرفنده قيرلمشدر .

كنارنده : علـ]ی | و كبر

جبهه‌سنده : ذرحبه | و

٦ — كيرج طاشنده بر پارچه

ارتفاعی ٠,٠٨ وطولی ٠,١٦

بر سطرلق كتابه‌نك قسم سفلاسنی حاوی اولوب ظهرنده‌كی رسم ساخته‌كار ايشيدر :

٠ | يوم | ٠ ٠

٧ — كيرج طاشی اوزرينه محكوك كتابه پارچه‌سی

ارتفاعی ٠,١٥ طولی ٠,١٠

ايكی سطرلق كتابه اقسامنی محتوی اولوب ظهرنده‌كی رسم ساخته كار ايشيدر :

سو | و

نخـ]لسو

٨ — مرمردن مزار طاشى

ارتفاعى ٠,٢٥ طولى ٠,١٥

بالاسى وكنارلرى تزيينات معماريه ايله مزين اولوب وسطنده بيضى‌الشكل ايكى كوز و بونلرك زيرنده حروف قديمه ايله قبرده دفن ايديلان (يأوسيل)ك اسمى محكوك بولنمشدر.

ياوس الـ

٩ ب — مزار طاشى

ارتفاعى ٠,٢٧ طولى ٠,١٥

عين شكلده اولوب وسطنده شبه معين شكلنده ايكى كوز وزيرنده (ماسكة) اسمى محكوكدر [١].

ماسكة

٩ ج — بر مزار طاشنك پارچه‌سى

[١] مزارطاشلرى اوزرينه ايكى كوز رسمنك حكى صنعت مصريه‌نك تقليدى اولوب اشكالى مختلف ومتنوعدر. بيضى وشبه معين شكللرنده اولان كوزلردن بشقه يوارلق شكلده كوزلره دخى تصادف اولنمشدر. بوكبى مزار طاشلرندن (حادقان) و(هرم)ده كشف اولنان ايكى طاش برلين موزه‌سنده وكذلك (حدقان) و(هرم) دن النان اوچ طاش دخى انكلتره موزه‌سنده محفوظدر. (يأوسيل) اسمى (اهل معين). مخصوص اولديغندن ٨ نومرولى مزار طاشنك (اهل معين) بلادندن برينك خرابه‌لرنده بولنمش اولمسى ملحوظدر. اصل (اهل سبأ) اراضيسنده كشف اولنان مزار طاشلرينك اشكالى (اهل معين) مزار طاشلرندن كاملاً مختلفدر.

ارتفاعی ۰,۲۹ وطولی ۰,۱۱

اوزرنده حروف قديمه ايله (حميان) اسمی محكوكدر

حمين

بو ايكی پارچه‌نك (۹ ب و ۹ ج) ساخته‌كاران اللرندن چيقمش اولديغی بوش اولان وجهلرنده محكوك انسان وسملرندن استدلال اولنور. [۱۲۷ و ۱۲۹ نومرولره مراجعت اولنه .]

— ب —

(اهل سبا) لساننده اولان كتابه‌لر

---

(۱) (بوستروفيدون) اصولنده محرر كتابه‌لر

۱۰ — كيرج طاشنده كتابه پارچه‌سی

ارتفاعی ۰,۲۷ وعرضی ۰,٤۳

اشاغی جهتی تامدر .

(بوستروفيدون) خطی اوزره ايكی سطر.

اشبو قطعه موسيو (هاله‌وی) نك (خربة سعود) ده استنساخ ايتمش اولديغی بر پارچه كتابه‌نك اورته جهتی‌در. ديكر بر پارچه‌سی انكلتره موزه‌سنده محفوظدر .

مذكور ايكی قطعه‌نك قالبلرينك تتبع ومقايسه‌سندن لوندره

موزه‌سنده‌كى پارچه‌نك موزهٔ همايونده محفوظ بولنان پارچه‌نك قسم اخيرى اولديغى اكلاشيلور. كتابه‌نك مجموعى (ذات حمى) نام الهه‌يه بر وقفيه‌دن عبارتدر :

(عثتر) و (المقه) و (ذات حمى) نك و (كربئل) و (يدعأب) و (اخو كرب) ملوكك و (كتل) بلده‌سنك حمايتنه وقف .

بعثتر | وب | المقـ]ه | وب | ذت | حـ[يم | وب | كرً
بال | وب |] يدعاب | وب | اخ [كرب | وب | كتلم

١١ — كيرج طاشنده بر پارچه

ارتفاعى ٠٫٢٦ طولى ٠٫٣٤

اشاغى طرفى قيرلمشدر .

(بوستروفيدون) خطى اصولنده محرر درت سطر كتابه اولوب صول جهتنده تزيينات اثارى مشاهده اولنور.

(كبير نهامة، هلك امير بن ايلى ذراً بن فتية كبير نهامة) نك وقفيدر .

هلـ]ك امر | كبر
نهمة | بن | الـ[ذ
ر] ا | بن | فتيت | كً
بر | نهمة | هقً
نى -] ......

١٢ — كيرج طاشنده بر پارچه
ارتفاعى ٠,٣٣ طولى ٠,٢٧

يدى سطرلق بركتابه اولوب اشاغيسى تمامدر. (بوسترو-فيدون) خطى اوزرينه محرر اشبوكتابه‌نك تحديد حدود وتوزيع مجارئ مياهه متدائر اولمسى محتملدر.

فرضم | عد | حرتن | وة
عد | مطرن | قبلهو | سدث
ذ | اكحدن | ود | اب يدع
عم قرا | شلثت | مخمست
يقبلن | بهو | لبعل
ن | بكفلل | ذ يهطلن |
كشهر | بن | وقه الـ | وعـ.

١٣ — كيرج طاشنده بر پارچه
ارتفاعى ٠,١١ طولى ٠,٢٥

(بوستروفيدون) خطى اوزرنده محكوك ايكى سطر كتابه اولوب صول جهتى تمامدر.

«. . . . . واولادى (بنى شـفيق) هبه‌لرى تجديد ايتمشلردر.

و | بنو | شفقم | ؛
وهحدثو | هقنى

١٤ — كيرج طاشنده بر پارچه

ارتفاعی ۰,۲٦ طولی ۰,۳۸

اشبو پارچه‌نك اوزرینه ایکی جهتنده (بوستروفیدون) اصولنده ایکی سطر محکوك اولوب صول جهتی تامدر. استرحامانه دائر بر کتابه‌نك خاتمه‌سی اوللیدر. برنجی سطرده (المقه) اسمی تمییز اولنور.

و المقه |

| بعثتر | وب

١٥ — کیرج طاشنده بر پارچه

ارتفاعی ۰,۲۲ وطولی ۰,۱٤

(بوستروفیدون) خطی اوزرینه محرر اوچ سطر کتابه اولوب صاغ واشاغی جهتی تمامدر حروف بالنسبه ازمنهٔ مؤخره حروفاتندندر.

همو | بن | ح

تابدهو |

ومذقنته[و

١٦ — کیرج طاشنده بر پارچه

ارتفاعی ۰,۲۰ وطولی ۰,۱٤

هر طرفی بوزلمش و (بوستروفیدون) خطی اوزره محکوك ایکی سطر کتابه‌در.

نی | ثب

ال | و

(٢) حروف عاديه ايله محكوك كتابه‌لر

١) عقود دينيه وهبه واثار نذريه

---

١٧ ــ كيرج طاشى اوزرينه محكوك كتابه

ارتفاعى ٠,٣١ وطولى ٠,٢٧

ازمنهٔ مؤخره‌يه عائد حروف جليه ايله محكوك سكز سطر كتابه اولوب يوقارى واشاغيسى تام اولمسى محتملدر.

(اهل سبا) ملوكندن و (يريم أيمن) اولادندن ايكى قرنداشك (برآن) معبدينه بر هيكل وقف ايتدكلرينى حاكيدر. مذكور معبد (صرواح) و (مأرب) كتابه‌لرنده دخى ذكر وياد اولنور.

سبا	بنى	يرم	ايمن	ملك	سبا	
ن	صلمن	حجن	وقه	بمسالهو	ل	
شا [نو]	صريتهمو	ببران	بـ....			
....	ووكبو	صريتهمو	بذ.....			
. سال	المقه	بعم	ذت	.....		
نت	صرتيهمو	بذن	خرفن	و .		
وكرب عثت	حنـين	اسى	بيتـ			
ت	ستطعو	عبنهو	وحمدم	بـ		

١٨ — مرمردن هيكل قاعده‌سى

ارتفاعى ٠,٢٢ طولى ٠,١٦ وعمقى ٠,٠٩

ايكى حيوان اره‌سنده بر انسان هيكلنك ايكى اياغى ايله باش طرفنده هيكل اياقلرينك مستند بولندقلرى دليكلر مشاهده اولنور .

اوك جهتنده ازمنهٔ مؤخره‌يه عائد حروف نفيسه ايله محكوك اون برسطرلق كتابه اولوب برنجى وايكنجى وطقوزنجى سطرلرك صوك حروفى بوزلمش و اون برنجى سطر سيلنمش اولوب قصورى نامدر .

(حنينة) قبيله‌سندن و ملكك دوستى بولنان (اوسيل) خاندانندن (سعدأوم) ايله اوغلنك مسعوديتلرينى تأمين ودوه‌لرينك محافظه‌سى ايچون (ذوسماء) [١] الهنه آلتوندن معمول ايكى جمل ايله كذلك التوندن معمول بر هيكل وقف ايتدكلرينى حاكيدر .

سعد اوم | وبنيهو | . . .
م | بنى | اوس ال | احننن
ادم | ملكن | هقنيو | ذسمى | بـ
عل | بقرم | صلمن | وابلنهن
الى | ذهبن | [لو] فى | جريبتهمـ
و | ووفى | اولادهمو | وبعرهمو
و | خمرهمو | ذسمى | رضو | لبهو

[١] (ذوسما) سماوى معناسنده‌در .

وسعد | يمهو | ولـ هنن | ومتعـ
ن | ذسمى | عبدهو | سعداوم | بن | .
دلن | بعر | يقنين | ولحرين | اد مه
و | بنى | اوس ال | بن | شعى | شنام

١٩ — كيرج طاشنده معمول هيكل قاعده‌سى

ارتفاعى ۰,۳۱ طولى ۰,۲۲ وعمقى ۰,۱۸

باش طرفنده اوچ دليك بولنوب ايكيسى بر جسامتده واوچنجيسى دها بيوكجه‌در.

يوقارى طرفنده طقوز سطرلق بر كتابه محكوك اولوب صول جهتنه طوغرى دوام ايليور . طاشك ارقه جهتى بوش ويازيسزدر .

حروفاتى كوزل ايسه‌ده كتابه‌نك قسم بالاسنك اكثر حروفاتى قيرلمش اولمغله اوقونه‌مز حالده بولنديغى كبى كتابه‌نك متباقيسى دخى ايكى جهتدن زده‌لنمشدر.

كتابه‌نك معناسى: (غيمان) قبله‌سندن ايكى شخص مظهر اولدقلرى حمايه‌يه تشكراً ومزروعاتلرينه بركت احسانيچون آمرلرى (غيمان) [١] حاكمى (ربى شمس اظلم) ك وقبيله‌سنك توجهنه

---

[١] اشبو كتابه‌ده مقيد اولان اشخاصدن بعضلرينك اساميسنى مبين حروفاتدن برقاچى تفريق اولنه‌بيلور برنجى سطرده .... وقرنداشى (مريب بن سبع) نامنك مقيد اولمسى بعيد احتمال عد اولنميور . (قاهم) تعبير اولنان (حجر) صنمانك شرق جنوبى جهتنده وبش ساعتلك مسا.

نائل اولمق اوزره معبودلری (حجر قاهم)ه بر هیکل وقف ایدرلر .

(١)

. . . . و] اخيهو | عم بـ[م بنو
سبـ]ـم | هقنيو | شيمهمـ[و | حجر
م |] قهـ[ـم | بـ]ـل | عم ... ق . .
. . ع[دی | محـر مهو | صـ]ـلمـ[ن |
. . . . ذت | هوفـ]يهو | بكـل . . |
ملا | ستملاو | بعـ]ـمهو | لستـ . .
. . ن | م . . . . . [حجر] م | قهمم ...
. . .]ـر اهمـ[ـو] ا رب شمسم | ا[ظ
لم | ذ غیمن | و]شعبهمو | غيـ[ـمن . .

(ب)

. . لذت | يهـ . . . .
. . دمهو | بمـ . . . . . .
. . م | ويجونهو | كهحـ . . . .
. . و | بذت | هجباهو | ع

فهده کاش (غیمان) بلدهٔ صغیره‌سنده مظهر عبادت اولان آلهلردن ایدی . — (ربی شمس اظلم) اسمی دوقتور (غلازر)ك استنساخ ایلدیکی (شراع) و (ریده) نام محللرده کشف اولنان کتابه‌لرده دخی تصادف اولنور .

ا]تهو | خلفن | مسلف | بن
عهرن | بيوم | كون | بارضً
ن] | ولسعدهمو | حجرم | اث[مرً
م |] هنام | بن | كل | ارض[بهمو |
وع]ـر قهمو | وعلتهه[و | ونعمً
تم] | ودعتم | وحظ[ى | ورضً
ى] مراهم[و] | [رب شمسم | اظً

(ج)

ا]تم | ذغيمن | و
شع]بهو | غيمن [| بً
شيمهمو | حجرم [| قً
هم

٢٠ — كيرج طاشنده بر پارچه

ارتفاعى ٠,٣٤ طولى ٠,٢٥ وعرضى ٠,٠٧

التى سطردن عبارت اولان وفقط قبا حروف ايله محرر اولان بو كتابه صول جهتنده دردنجى سطره قدر تمامدر. (ناعط) جوارنده و (تنين) نام جبلك اوزرنده واقع (عثتر) آلهك معبدنده مرعى اولان بعض عقائده متدائر بر لوحه‌نك پارچه‌سى اولمق كركدر.

.... شعبهمو | ذ هجرن | نعطم | لقبً

. . . . ثنيى | وبررن | ذ اخذ | حرمة | ءَ
ـتر ...... بى | همد] ن | وشعبهمو | ذهجرن | نعطم | كفلـ
. . . . و | حصم | وجزم | بن | كل | حصم | .
. . . . نه]طم | فاو | ســارت | ه]جرن . . .
. . . . تنكرن | . . . .

٢١ — مرمرده معمول بر لوحه‌نك اوچ پارچه‌سی

برنجيسی: ارتفاعی ٠,١٠ طولی ٠,١٠
ايكنجيسی: ارتفاعی ٠,١٢ طولی ٠,٢٤
اوچنجيسی: ارتفاعی ٠,٣٤ طولی ٠,٣٤

برنجی وايكنجی پارچه‌ده يدی سطرلق بر كتـابه محكوك اولوب ايلك ايكی سطر هرجهتدن تام ايسه‌ده اوچنجی سطردن صكره كتابه‌نك نصفی غائب اولمشدر.

اوچنجی پارچه‌ده طقوز سطرلق بر كتـابه محكوك اولوب قسم علياسی تمام فقط اشاغيسی نقصـاندر وديكر پارچه‌لرده‌كی كتابه‌نك ماباقيسيدر. اطرافی بر قبارتمه كنار ايله چوريلمشدر. اوزرنده محكوك اولان حروف دورقديم حروفنه مشابه وغايت كوزل يازلمش ايدوكندن بلكه سبأ لسـاننده موجود يازيلرك الك كوزل بر نمونه‌سی عد اولنمغه شاياندر.

ايلك سطرده حكاكك تصحيح خطايه مجبور اولوب بعض حروفی چيقاره‌رق يرينه ديكرحروف حك ايتمش اولدينی دقتله معاينه اولندقده ا كلاشيلور.

(بتع) عائله‌سندن (شرحيل)ك (ميفع) معبوده‌سی اولان (شمس)ە بهر سنه برقاچ کون عبادت ایده‌جکنی تعهد ایلمش اولدیغنی متضمندر.

حجن | وقهت | شمسم | بعلة | مـ
يفع | عبـده | شرح ال | بن | بتع
وهمدن] | كل | يصـدن | له | تنـ
ـعم |] . . . ة | يمة | باحـد | خر
فم |] . . . . ن | بن | هوة | خرفن
. . . . عبم | يدى | شرح
ال |] . . . . م | همة | يـ
ـتن | ذتنضعتن | ول | ايصدن | شر
ح ال | همة | يمتن | فاو | عقبهـ
ـو | درم | درم | باحـد | خرفم | ا
ـعـدد | خر فنهن | لوسفهمو | شمـ
ـسم] | عبده | شرح ال | وادمه | بنـ
ـى | بتـ]ع | نعمتم | و احللم | و
برى | ١١] ذنم | ومقيمتم | وو
ـضع | ضرهمو] وشناهمو | وكو
ـنت | ذت | . . . .] | بورخ | . . . .

۲۲ — كيرج طاشنده بر پارچه

ارتفاعى ۰٫۳۵ طولى ۰٫۲۵ وعرضى ۰٫۲۰

اون سطرلق اولان بو كتابه‌نك ايلك ايكى سطرك آره‌سنده وصول سطرده‌كى اكسكلك ايله ايلك دورت سطردن وبرنجى سطرك باشندن قيرلمش اولان بر قاچ حرفدن بشقه بر قصورى يوقدر :

(سبألولر) ايله (حميرلر) بيننده وقوع بولان بر محاربه‌ده و (وعلان) شهرنده بر (ثأر) ماده‌سنده كنديلرينه معاونت ايلديكى ايچون (وهب‌عثت) و قرنداش واوغللرى (اكانط) شهرنده (خضعة) معبدينك مالكى اولان (تألب‌ريام)ه بر هيكل وقف ايتمشلردر.

وه]ب عثت | وا[خيهو | . . . . . . و] بنيهمو | يحـ . . . .
وسعدم | وحـ . . . . ازن | هقنيو | شـ[يمهـ
مو | تالب | ريمم | بعل | خضعتن | ذهجرن | اكـ[نط
ذن | صلمن | حمدم | بذت | هوفى | ومتعن | عبد هو | [وهـ
بعثت | بضر | كون | بين | خمسـنهن | سـبا | و حميرم
وسـعد هو | تالب | مهر جت | صد قم | و ملتم | و بذ
ت | متعهو | تالب | ريمم | بن | ثار | ثار | بهجر
ن | وعلن | ذر دمن | و تالب | ريمم | يزان | سـعد | ا
دمهو | نعمتم | و وفيم | و برى | اذ نم | و مقيمتم | و ر
ضـ[و | ا] مر ا[همو | و] شعبهمو | بتالب | ريمم

۲۳ — كيرج طاشنده كتابه

ارتفاعی ۰,٦۰ طولی ۰,۳۵

اشبو كتابه اون درت سطر عباره‌یی حاوی اولوب ایكی طرفندن براز صیرلمش ایسه‌ده سائر جهتلری سالم ومكملدر. طرز خطی یكیدر.

برج | يحمد | و بن . . . .
رن | و نشـا كرب | و ال[كرب |
و كرب عثت | يرحب | و بنهمو[| .
دن | و خابن | و وهب اوم | وي[هر
م | بنو | ددن | هقنيو | شيمهمو[|
تالب | ريمم | بعلن | خضعتن | ذ هجر
رن | اكنط | صلمن | حجن | ستوكلهم
و | لوفيهمو | ووفى | بنيهمو | و[ا | ور
زا | سعد همو | اولدم | هنام | و ن[عمر
تم | وبرى | االذنم | و مقيمتم | و
انمر م | و افقلم | هنا م | عدى[| ا
رضهمو | و مشيمتهمو | ول | وضع
ضرهمو | و شناهمو | ول | صدقهم
و | تالب | املا | ستملا[و | بعمهو

معناسی: (سوران) خاندانندن (برج يحمد) ایله اوغللری و (دیدان) قبیله‌سندن دیكر ذوات طرفلرندن (اكانط) بلده‌سنده

كائن (خضمة) معبدينك حاميسى اولان (تالب ريام)ه بر هيكل وقف اولنمشدر.

٢٤ — كيرج طاشنده كتابه

ارتفاعى ٠,٣٥ طولى ٠,٤٧

قبا حروف ايله طرز جديد اوزره محكوك طقوز سطرلق كتابه‌در. برنجى وطقوزنجى سطرلرده‌كى حرفلردن بر خيليسى بوزوق، باقيسى تمامدر.

(رياب يجعر) (شمير يذبر) و(سعد يردف) طرفلرندن (ا كانط) بلده‌سنده كائن (خضمة) معبدينك مالكى (تالب‌ريام)ه تلف اولان خصملرندن اغتنامه مساعد ايلديكى ايجون (مؤلف) قطعه‌سندن كتوردكلرى مال غنيمتدن اعمال ايتدكلرى برهيكل وقف اولنمشدر:

ريبم | يجعر | عنن | و شمير | يذبر | ما ذنين
وسعدم | يردف | بن | ذرمة | هقنيو | شيمهمو | ت
ـالب | ريمم | بعل | خضعتن | ذهجرن | ا كنط | ذن | صلمـ
ـن | بن | ملتهمو | بن | ارض | مها نقم | وبذت | سعد
همو | هرج | مهرجت | صدقم | ولذت | يزان | ت
ـالب | غنمهمو | وشيم | وفيهمو | وسعد همو |
رضى | امرا همو | بنى | همدن | وشعبهمو | حشـ
ـدم | وبرى | ا اذ نم | ومقمتم | و وضع | ضرهمـ
و |]و شناهمو[| بتا]الب | ريمم

٢٥ — مرمردن معمول هیکل قاعده‌سی

ارتفاعی ٠٫٦٤ طولی ٠٫٢٢

اشبو قاعده‌نك حاوی اولدیغی یکرمی بر سطرلق کتابه دور جدیده منسوب وغایت نفیس بر خط ایله محکوکدر. قسم علیاسنك صاغ جهتنده‌کی قیریق، کتابه متننك بر بیوك قسمنی امحا ایلمش وبو سببله معنای تام استخراجی مشکل اولمشدر.

(اهل سبا) متفقلرندن و (همدانی) لرك رئیسلری (برج محمد) و (علهان) ك توابعندن اولان (حاشد) قبیله‌سنه منسوب (عنتـان) عائله‌سی افرادندن بر خیلیسی ایله (مرثد منهب) طرفلرندن ترعه [٢] مالکی (تالب ریام) ه بر هیکل وقف اولنمشدر:

مرثدم | منـ] هبم | وهو فعثت | یثبر[| .

...... بنو | عثنن | هقنیو | شیمهمـ[و |

تالب | ریمم | بعل | ترعة | ذن | صلـ[من

حـ]مدم | بذت | خمر | تالب | عبد[هو

مر] ثدم | [مقح | صد] قم | ذهر ضو هو | لـ..

.... ر | تالب | و تبشر

[٢] (تالب ریام) ه عائد وقفیاتك اکثرنده ذکر اولنان (ترعه) معبدینك موقع صحیحی شمدیلك قطعیاً تعیین اولنه‌مزسه‌ده برلین موزه‌سنده موجود اولوب مندرجاتی موسیو (غلازر) ك مجموعه‌سنده ٨٦٩ رقمیله افاده اولنان بر کتابه‌دن مستبان اولدیغنه نظراً (ریام) قطعه‌سنده (اتوة) جلبنده اولمسی محتملدر.

. . . . تالب | كيخمر نهمـ[و|
. . . . م | وافقل | ص[دقم
. . . . متهمو | هنام | ذكرم
. . . . . يخمر نهمو | تالب | فرع | ذنا | و
خرف | ء]ـى | ارضهمو | ومشيمتهمو | وتـ . ر
لب | فوقه | ادمهو | بنى | عثنن | بمـر
سالهو | كل | يذ بحتنهو | تورم | .
.. | بد] ثان | درم | درم | بخرفم | ونا[ب
... شفت | وتبشرن | عبدهو | مرثدم |
....ت | صدقم | ذيهرضو نهمو | ول |
... | تـ] الب | ريمم | بعل | ترعة | نعمتم | و
منلت | صدقم | ورضو | وحظى | امر[اهمو |
املك | سبا | ورضو | وحظى | امرا[همو | بر
ج | يهرحب | واخيهو | علهن | بنى [اهمدر
ن | وشعبهمو | حشدم | ول | خرينهمو | [نار
لب ا] رينمم | بن | نضع | وشصى | شنا م |
بتالب | ر] يمم | بعلـ[ا ترعة |

۲٦ — كيرج طاشنده معمول ايكى عدد ستونده

برنجيسى : ارتفاعى ۰,۹۸ طولى ۰,۲۲ عرضى ۰,۲۲
ايكنجيسى : ارتفاعى ۰,۳۹ طولى ۰,۲۰ عرضى ۰,۱۹

اشبو ايكى ستونده محكوك كتابه‌لرك متنلرى يكديكرينك عينى

اولوب برنجیسی اون ایکی وایکنجیسی بش سطری حاویدر.

ایکنجی ستونك قسم سفلاسی قیریق اولدیغی جهتله کتابه‌نك فقرات اخیره‌سی مفقوددر. هرایکی طاشك یوقاریسنده هیکل ایاقلرینه متعلق دلیکلر کوریلورکه بونلرده وقتیله هیکللرله مرکوز ایدوکی اکلاشیلور. کتابه‌لرك یازیسی خطوط معتبرهٔ قدیمه‌دندر.

مندرجاتی: (بنی بتع) نسلندن (نشاکرب اوتر)ك عائله‌سی افرادینك سعادت حالی وباغلری محصولاتنك مبذولیتی ایچون (دمهان)ده کائن (قدمان) معبدنده (تالب ریام)ه ایکی هیکل وقف ایتمش اولدیغنی متضمندر.

قیریق اولان ستونك کتابه‌سی الك اول یمن ولایتنك برنجی دفعه چیقان سالنامه‌سنده نشر اولنمشدر. [١]

(١)

نشا کرب | اوتر |
بن | بتع | هقنی | ت
ٲلب | ریمم | عد
ی | قد من | ذ دمهن

[١] (قدمان) معبدینك مالکی (تالب ریام)ه عائد وقفیه‌یی حاوی عین جسامتده بر ستون فرانسه الواح وصنایع نفیسه اقاده‌میاسی قولکسیونده بولنوب دیکر بر ستون دخی صنماده کشف اولنمشدر. (دمهان) بلده‌نك و(قدمان) معبدك اسملریدر.

صلمنهن | بن | ع
شمر | يعشر ننهو |
لمشمتهمو | ذ ض
وعم | ذ ارض | قرع
متن | ول | سعده
مو | نعمتم | و
اثمرم | عدى | ا
عنبهمو |

(ب)

نشاكرب | او ت
ر | بن | بتع | هقنـ
ى | تالب | ريمـ
م | عدى | قد من |
ذ دمهن | صلمـ

٢٧ — كيرج طاشندن ستونه

ارتفاعى ٠٫٦٣ طولى ٠٫٢٠ عرضى ٠٫١٩

اشبو ستون قباصورتده يازلمش اون سطرلق كتابه‌يى حاويدر. كتابه‌نك قسم علياسنده هيكل اياقلرينك ركزينه مخصوص ايكى دليك كوريلور. كتابهٔ موجوده‌دن اول مذكور ستونده يك اسكى بر كتابه‌نك محكوك ايدوكى ضعيف برحالده باقى قاله‌بيلان بعض آثارندن استدلال اولنور.

(رمس) عائله‌سی توابعندن (یخضف) واوغلی (سعد قنان) قدمات معبدنده (تالب ريام) ه بر هيكل وقف ايتمشلردر.

يخضف | وبنهو
سعدقن | ادم
بن | رمسم | هق
ني | تالب | ر
يمم | بعل | قد
من | ذن | صلمن
لو فيهمو | ول
سعدهم | نعم
نم | ورضو | ام
راهمو

٢٨ — كيرج طاشنده كتابه

ارتفاعی ٠,٧٥ طولی ٠,٤٦

اشبو كتابه اون یدی سطر متنی حاویدر.

(سميع) عائله‌سندن (هعان يعزم) واوغلی (يحمد يغبر) (دمهان) بلده‌سنده كائن (قدمان) معبدينك مالكی (تالب ريام) ه (يحمد) قولنی امراضدن ومحاربه‌دن قورتاردیغی ایچون‌التوندن معمول بر بوغا هیکلی ایله بر لوحهٔ شكرانیـه وقف ایتدكلرینی متضمندر.

كتابه‌نك الت طرفنده (يحمد) نامى (مونوضرام) اوله‌رق تكرار حك ايدلمشدر. [١]

هعن | يازم | وينيهو | يحمد | يغبر | بنو | سميع
ادم | بن | بتع | هقنى | شيمهمو | تالب | ريـ
ـمم | بعلى | قد من | ذ دمهن | ثورن | ذذهبن | ومشكحر
ن | لوفيهمو | ول | خمر همو | افقلم | نادم | عدى
حبلتهمو | وعبرتهمو | ولذت | متع | تالب | ر
يمم | عبده | يحمد | بن | امرض | مرض | بن | سهرتر
ن | وارض هوزن | وحمدو | خيل | ومقم | تالب | ر
يمم | لسعد همو | رضو | امراهمو | وشعبهمو
وخرينهمو | بن | نضع | وشصى | شنام | ذرحق | وقر
رب | وحمدو | تالب | بكل | ا٠ملا | صدقهمو | بمر
سالهو | وحمدو | تالب | بذت | كبر | سمور تن
مشمتهمو | وعبرتهمو | وكون | ذن | اقيتن | بورخ
ذ ثا | ذخرف | سعدعثتر | بن | هوفعثت | صوعم | وبذت
هوفيهو | بن | ارض | حميرم | وعربن | وبن | كل سبار
ت | سباو | وبذت | هوشو | عبدهو | يحمد | بذنى | ار
سن | ذهرج | وستبلن | بعثرب | ومعلان | وبذت | هفيهو
بن | موطنن | طمحن | عدى | خيل | بتالب | ريمم

[١] (سميع) عائله‌سندن ديكر برينك معبود مذكوره وقفيه‌سنى متضمن صنعاده بر كتابه دها كشف اولنمشدر.

۲۹ — كيرج طاشندہ كتابه

ارتفاعی ۰٫۴۸ طولی ۰٫۳۰

اشبو كتابه يكرمی بر سطر متنی حاويدر. قسم عالياسندن قيرق، مبداسی نقصاندر. دلك وتماس سببيله طاشك سطحی متأثر اولديغی ايچون كلمات وعباراتك برخيليسی وعلی الخصوص ايلك وصوك سطرلر اوقونه‌ميه‌جق بر حاله كلمشدر.

بروجه محرر باش طرفی قيريق اولمسنه مبنی اسمی معلوم اوله‌ميان واقفك اشتراك ايلديكی محاربات ايله (تالب) الهی طرفندن مظهر اولديغی احسانات و اعانات حكايه اولنيور. نهايت كتابه‌ده (تالب)ك (رحبان) معبدينك مالكی اولديغی ذكر اولنيور:

. . . . ر | شعبن | هشدم | بهجرن | . عض | ا . .
. حميرم | ونقدم | ماتن | اسدم | وهغرو | ع[ـد
ی | ارض | حميرم | وهرج | بهو | اسم | وبذ[ت |
تق]دم | حمسی | ومات | اسدم | عد[ی] | مرد . .
ا]رض | الهن | واخذ | بهو | ثنی | اسن | و . .
تقـ]دمو | خمسن | بخلفـ | دلج | وهرج | بهو] | ار
سـ]ـم | وبذت | تقـدمو | بعم | حبشة | بخلف | سـ
. | وهرج | بهو | اسم | وبذت | تقدم | شع[بن |
معربن | عشرم | ومات | اسدم | وتقدمو | . . .
برقن | وهرج | بهو | اسم | وبذت | هنحلهو | ار

مراهو | بنی | همدن | افرسهمو | وبمو | نحلـ . .
ه . | فهرج | ثنی | نمرن | وكل | ذ ف . ه | بذن | ام
. حن | ذ بهو | هثقف | اب كرب | يهسكر | برر
م | ذخطلم | وبذت | خمرهو | تالب | هو لد
. | عسم | غلمم | اذ كرم | ولوزا | خمر همو [اتا
لب | حظى | ورضو | امراهمو | بنی | همدن | و
ش] مبهمو | حشدم | وانمر | صدقم | عدی | مشير
ت] تهمو | وارضهمو | ولهعنهمو | [ت] الب
بن | نضع | وشصی | شنام | بتالب | [ريه] م | بع
لل | رحبن

۳۰ — كيرج طاشنده كتابه پارچه‌سی

ارتفاعی ۰٫۳۱ طولی ۰٫۲۵

التی سطر يازی‌يی حاوی بر پارچه اولوب صول جهتی قيريق اولديغی ايچون كتابه‌نك ثلثانی نقصاندر

كنديسنی بر محاربه‌دن قورتارديغی ايچون (هعان)ك احتمالكه (تالب ريامه) نذريه‌سيدر .

هـعن | . . . . . .
ذهجرن . . . . .
قـد مو | [ـعم . .
خنم | وهرج . . . .

عـ]دهو | همن | بن | هيـ[ـة
.مرم | ووقيم | وبا[رى | ١١ذنم

٣١ — كيرج طاشنده كتابه.

ارتفاعى ١٦,٠ طولى ٢٥,٠

اشبو كتابه‌نك جهت علياسى ايشلنمش بر كنار ايله مزين اولوب متنى اذح سطردن عبارت، حروفاتى اسكى اصولده‌در.

وفد | بن | عبد[م | وبنـ
يـ]ـهو | نتخى | و .....
.... رح ......

(وافد) و اولادى طرفندن (تالب ريام) ه وقف ايدلمش اولمسى محتملدر. اشبو وقفيه‌نك امثال متعدده‌سى برلين موزه‌سنده موجوددر.

٣٢ — كيرج طاشنده پارچه

ارتفاعى ٢٦,٠ طولى ٥٣,٠

اشبو پارچه‌ده مندرج يالكز بر سطر حروف (مذبحه) لفظ مخصوصنى متضمن اولوب خطوط معتبرهٔ قديمه‌دندر:

مذبحة

يوقاريسنده بر تفريق علامتيله كوچك نردبانه مشابه بر اشارت محكوك اولوب آنك درجه‌لرى خط معترضلرله كوسترلمشدر.

پارس کتبخانهٔ عمومیسی قولکسیوننده مذبحهٔ مذکوره‌یه مماثل ایکی اثر موجود اولدیغی کبی (پریدو) و (فره‌سنه‌ل) و (هاله‌وی) نام مؤلفلر دخی دیکر بوکا مشابه اثرلری تعریف ونشر ایتمشلردر .

(هاله‌وی)ك ٦٤٨ نومرولو کتابه‌سندن مستبان اولدیغنه کوره ملکك مذبحه‌سنده (ذوثور) آیینك طقوزنجی کونی اوکوز ذبح اولنمش و ٦٤٥ رقملی کتابه‌سنده ایسه (ذوأبهی) آیینده دخی قربان تقدیم اولنمشدر .

دیکر مذبحه طاشلرنده بونلرك صاحبی اولان عائله‌لرك اسملری محکوك بولنیور .

بو کبی مذبحه طاشلرینك مأرب وجوارنده کشف اولنمش اولدقلری تحقیق اولندیغی کبی یازیلرینك دور قدیمه عائد بولنمش اولدیغی کورلمکده‌در .

٣٣ — کیرج طاشنده پارچه

ارتفاعی ٠,١٢ طولی ٠,٢١

اشبو پارچه‌نك اوزرنده یالکز (معسأ) لفظی محکوکدر :

معسا

بو دخی قربان محلی دیمك اولوب بلکه مذبحه‌ده حیوان ذبح اولندیغی حالده (معسأ) ده اوزرنده قانسز قربانلر تقدیم اولنور ایدی .

۳٤ — كيرج طاشنده كوچك مذبحه

ارتفاعى ٠,٢٦ قاعده‌سى ٠,١٧ ٠,١٥

باش طرفنده بر چقور واردر.

اشبو مذبحه‌نك بالاسنده ٠,١١٥ ارتفاع و ٠,١٨٥ عرضنده بر غزال باشى بولنوب بونك اطرافى نردبان شكلنده نقوش ايله مزين، التنده يعنى قاعده‌سنك اوزرنده ايسه درت سطرلق بر كتابه محكوكدر.

امة شمسم | ذت | وهر
ن | هقنيـ[ت | ع]ثتر | مقطر
ن | لسعد همو | نعمتم
و اولدم | هنام

بو كتابه مندرجاتى (وهران) عائله‌سندن (امة شمس) طرفندن (عثتر) ه والدينك سلامتى وصاغلام اولاد توليد ايلملرى ايچون بر (مقطر) تقديم اولنديغنى مبيندر[١].

---

[١] اوروپا موزه‌لرنده بخور ياقمغه مخصوص عين شكلده بر قاچ (مقطر) موجود اولوب برى پارسده (لوور) موزه‌سنده ايكيسى پارس الواح و حروف نفيسه اقاده‌مياسى قولكسيوننده اوچى انكلتره، بر عددى‌ده برلين موزه‌لرنده‌در.

شوراسى جالب نظر دقتدركه (عثتر) ه وقف اولنوب انكلتره موزه‌سنده وموزهٔ همايونده بولنان مقطرلرده غزال باشى رسمى بولنديغى حالده (واد) و (نصر) و (شارق) الهلرينه وقف اولنان مقطرلر برمثلث اوزرنده هلال ودائره ايله تزيين اولنمشلردر.

۳۵ — كيرج طاشنده كوچك مذبحه

ارتفاعى ۰٫۱۸

قسم سفلاسى اهرام ناقص شكلنده اولوب ۰٫۰۹ ارتفاعنده وقاعده‌سى ۰٫۱۱ عرضنده‌در . بالاسنده بر چيقندى بولنوب اوجنده بر دائره وهلال محكوكدر. ايكى اوجى تزيينات معماريه ايله منقوشدر . قاعده‌سنده ـ شارق الهنه ـ سوزى محكوكدر :

اشرقن

۳٦ — كيرج طاشنده مقطر

ارتفاعى ۰٫۲۸ عرضى ۰٫۲۵

. . لم . . . .

ه] رثد م . . . .

. تين | هقنيى | شيم

همو | تالب | ريمم |

بعل | جددن | مقط

رن | لسعد همو | نعم

ثم | و[وفيم | وائم

ر | صدقم | ورضى | ا

مراهمو | بنى | هم

دن |

اوزرنده محكوك كتابه‌دن ايكى كشينك متبوعلرى (بنى همدان) ك توجهنه نائل اوله‌رق ميوه‌لرى مبذول وكنديلرى

مسعود اولمق ايچون اشبو (مقطر) ی (جديدان) مالكی (تالب ريام). تقديم ايتدكلری اكلاشيلور .

واقفلرك اسملرينی مبين اولمسی لازم كلان كتابه‌نك باش طرفی مفقوددر .

٣٧ — كيرج طاشندن مقطر

ارتفاعی ٠,٤٠

باش طرفنده بر چوقور واردر . چوقورك بولنديغی باشلق ٠,١٤ ارتفاعنده و ٠,١٨ عرضنده‌در. يوز جهتنده بر قبارتمه‌سی اولوب بو قبارتمه‌ده بر ديرك وياخود بر اغاجك ايكی جهتنده اوطورمش ويكديكرينه باقار ايكی كچی رسمی كوريلور. يوقاريسنده هلال ايله مدور لوحه رسم اولنمشدر.

رسمك مجموعی نقوش معماريه ايله مزيندر.

٣٨، ٣٩، ٤٠ — كيلدن معمول اوچ عدد كوچوك بخوردان

بونلرك ارتفاعی ٠,٩ الی ٠,١١ سانتمتره

طولی ٠,٩ الی ٠,١٠ سانتمتره راده‌لرنده‌در

درت كوشه‌سنده اياقلری اولوب يوقاريسی چوقوردر. درت يوزنده برر كلمه ايله بخوردانلرك درونده ياقيلان بخورك اسمی اشارت اولنمشدر. اوبخورلرده شونلردر :

٣٨

رند | لدن | قسط | ضرو

٣٩

رند | ضرو | طيب | لدن

٤٠

ر[ند | ضرو | قسـ]ط | لدن

(رند): (فورسقال) ك ظننه كوره لاتين لساننده (ارتميسيا يونتيقا) تعبير اولنان بر نوع بخوردر. (اصمعى) نك افادهسنه كوره ايسه عود اغاجيدر.

(لادن): لاتين لساننده (لادانوم) ولسان يونانده (ليدانون).

(قسط): مؤلفين قديمهٔ يونانيهنك (قوستون) تعبير ايتدكلرى بخوردر.

(ضرو): (بلينوس) نام مورخك (ناروم) تعبير ايتدكلرى بخوردر.

(طيب)

اشبو كوچوك بخوردانلردن ميرالاى (بريدو) نك قولكسيوننده ايكى عدد وبومباى موزهسنده بر عدد موجود اولوب موسيو (هالهوى) دخى (جوف اسفل) ده (لغيل) نام موقعده برعددينى كورمش اولديغنى مجموعهسنده يازمشدر.

---

٢) معابد وابنيهٔ سائرهٔ وقفيهلرى

---

٤١ — كيرج طاشنده بيوك بر پارچه

ارتفاعى ۰٫۲۸ الى ۰٫۳۰
طولى ۱٫۰٦ عرضى ۰٫۱۳
ايكى پارچه‌يه قيرلمشدر .

اوزرنده دور قديمه منسوب كوزل حروف ايله محكوك درت سطرلق بركتابه بولنوب برنجى سطرك باش طرفى قيريلوب محو اولمش وكذلك دردنجى سطرك يازيلرى زده‌لنمشدر .

......و] بنهو|عقر..|اطود|واخهو|ثوب|وشرحم|وورب ال|بنو
وارن|ادم|بن|سارن|براو|وهوثرن|وهشقرن|بيتهمو|يفعن|بعثر
تر|وهبس|والمقه|وبذت|حميم|وبذت|بعدنم|وب|مقم|ورد ا|امر
ا[هم]و|هوفعثت|وبنهو|فرعم|واجرم|بنى|-[ار]ن|وب|مقيمت|شوع

كتابه‌نك صاغ جهتنده بدايت اشارتى اولمق اوزره چاريق برخط محكوكدر [۱] .

كتابه‌نك مآلى (واران) عائله‌سى اعضاسندن بر خيليسى متفقلرى بولنان (بنى سوران) دن (هوفعثت) ك وايكى اوغلى (فارع) و (اجرم) ك معاونتلريله (يفعان) ده بر (بيت) انشا ايدوب (عثتر) و (هبس) و (المقه) و (ذات بعدان) و (ذات حمى) الهه‌لرينه وقف ايلمشلردر .

[۱] اشبو اشارت ⌸ (ض) حرفنه مشابه اولوب بوراده صاغ جهته مائل بولنديغى حالده بالاده ذكر اولنمش اولان ۳۲ رقملى كتابه‌ده مقوس بر صورتده‌در. عين اشارت (حميرى) مسكوكاتى ايله طونجدن معمول (عمران) لوحه‌لرنده دخى بولنور. بعضلرنده دخى كوريلان (ذ) حرفنك بنه عين اشارت مقامنده وضع اولنمش اولمسى محتملدر.

٤٢ — کیرج طاشنده بیوك پارچه
ارتفاعی ۰٫۲۲ طولی ۰٫۷۰ عرضی ۱٤ الی ۰٫۱۸
درت سطرلق بر کتابه اولوب صاغ جهتیله آلت طرفی تمام، یالکز صول جهتنده برقاچ حرف نقصاندر.
کتابه‌نك مبادیسی دخی ناقص ایسه ده دیکر بر طاش اوزرنده مندرج بولنمش اولمسی محتملدر.

.... | وثنن | ذنعطم | وبعثم | شیمهمو | تالب .....
منـ] ضحیهمو | وبعثم | شمسهمو | بعلة | برتم | وبعثم | عثتر | بعل | تا ...
وبـ] مقم | عثتر | بعل | جمدن | وبعثم | المقهو | وبعثم | ودم | ذحطبن | ول
یـ] ذمرن | امراهمو | عثتر | شرقن | وتالب | ریمم | بن | نضع | وشصی | شـ[نام

کتابهٔ موجوده‌نك اقسام موجوده‌سنده‌کی عباراتك مضامینی (تالب) ایله ایکی (منضح) الهلرینك [۱] و (بارة) مالکه‌سی اولان (شمس) ك و (تا...) و (جمدان) نام ایکی بلده‌نك مالکی (عثتر) ك و (المقه) و (حطبان) ك مالکی (ود) ك قدرتلری ایله بنانك انشا اولندیغی کبی (عثتر شارق) و (تالب) ك رؤسای قبیله‌لرینی اعدادیه قارشی حمایه ایتملری استرحامنی مبیندر. برنجی سطرده (ناعط) بلده‌سیله (جبل تنن) ذکر اولنیور.

[۱] (منضح) جمعی (مناضحه) قویو وچشمه‌لرك حامیلری عد اولنان معبودلردر. کتابه‌لرك بعضیسنده مفرد و دیکرلرنده جمع صورتنده یاد اولنیورلر. ایکی کره (منضح) تعبیرینه بالاده‌کی کتابه ایله موسیو (فلازر) ك رساله‌سنده بحث اولنان کتابه‌ده تصادف اولنمشدر.
(اثار سبا) نام رساله‌ده بیان اولنان صورت حل وقرائت محتاج تعدیل وتصحیحدر.

٤٣ — كيرج طاشنده بر پارچه
ارتفاعى ٠,٢٦ طولى ٠,٥٣
صول طرفى قيريقدر.
بو طاشك اوزرنده اوچ سطرلق بركتابه محكوك اولوب حروفاتى قبارتمه‌ليدر.

ذغيمن | وناسم | براو | وهوثرن |
املا | ستملاو | بعمهو | بكن | جزيو |
| يستملان | بعمهو | ولذت | نعمت |

مألندن اشبو طاشك محل ظهورى اولان بنانك (ذوغيمان) و (نوأس) قبيله‌لرى طرفندن انشا ايدلمش برمعبد ايدوكى استنباط اولنيور.

موسيو (غلازر) ك مجموعه‌سنده بوكتابه‌نك برصورتى مندرج اولوب بونك اصلنى صنعا اهاليسندن خايم حبشوش نامنده برموسوينك (حاز) ده كورديكى ادعاسنده بولنمشدر.

٤٤ — كيرج طاشنده بيوك پارچه
ارتفاعى ٠,٢٦ طولى ٠,٧٦
قبارتمه‌لى حروف ايله محكوك اوچ سطرلق كتابه اولوب صول جهتى زده‌لنمشدر.

يرم | يهرحب | واخيهو | نشا...[| بنى
بتع | وهمدن | هقشبو | وهوثر[ن ... بخر
لف | مجر همو | نعطم | ورثدهو | عث[تره..

(بنی بتع) دن (يريم برحب) وقرنداشنك (ناعط) بلده‌سی جوارنده برمعبدی تعمير وتجديد ايله (عثتر)ك حمايه‌سنه وقف ايتمش اولدقلری بيان اولنيور.

٤٥ — كيرج طاشنده بر پارچه

ارتفاعی ۰,۲٦ طولی ۱,۲٦

قبارتمه‌لی حروف ايله ايكی سطرلق كتابه اولوب ايكی طرفی قريقدر.

شعر | وبنهمو | سخيمم | بنو

عثتر | والمقه | وشيمهمو | ت]لب

مآلی: ..... و..... (اشعر) واولادی (عثتر) و(المقه و(تالب)ه بر بنا وقف ايتمشلردر.

٤٦ — كيرج طاشنده بيوك پارچه

ارتفاعی ۰,۳۱ طولی ۰,٥٥

قبارتمه‌لی حروف ايله حك اولنمش اوج سطرلق كتابه اولوب ايكی طرفی زده‌لنمشدر.

ن | يجعر | بن | شرحم

. يحن | ونقز | وهقش[...

ا | شيمهمو | تالب

(تالب)ك حمايه‌سنه عرض وتقديم اولنان بربنانك انشاسنی متضمندر. اشبو كتابه‌يی موسيو (غلازر) (حاز) ده استنساخ ايلمشدر.

٤٧ — كيرج طاشنده پارچه
ارتفاعى ٠,١٦ طولى ٠,٢٩
قبارتمه‌لى حروف ايله مكتوب ايكى سطرلق كتابه اولوب ايكى جهتدن قريقدر.

بعل | بيتن | ر‌‌‌يـ[من
يرتم | وشيمه[مو

معناسى: (ريدان) قصرينك اميرلرى حاميلرينه بربنا وقف ايتدكلرينى متضمندر.

٤٨ — كيرج طاشنده بر پارچه
ارتفاعى ٠,٢٣ طولى ٠,٥٤
قبارتمه‌لى حروف ايله صورت معتاده حك ايدلمش بر سطرلق كتابه اولوب «مناضحه‌لرى» و «الهلرى» كلمه‌لرينى حاويدر:

مناضحة]هو | والالة[هو

٤٩ — كيرج طاشنده بر پارچه
ارتفاعى ٠,٢٦ طولى ٠,٥١
قبارتمه‌لى حروف ايله برسطرده ... (مان) لشا كر[ب... اسملرى محكوكدر.

...... من | ونشا كر[ب

٤٨ و٤٩ نومرولو پارچه‌لرده محكوك حروف دقتله معاينه اولندقده عين كتابه‌نك اقسامندن اولمدقلرى ثابت اولور.

٥٠ — كيرج طاشنده بر پارچه

ارتفاعی ٠,٢٤ طولی ٠,٣١

قبارتمه‌لی حروف ایله محکوك و بر سطردن عبارت اولان اشبو کتابه (عميقرا) اسمنی محتویدر.

ع]مقرا | ال

٥١ — كيرج طاشنده بيوك طاسه

ارتفاعی ٠,٣٣ طولی ٠,٣٦ ایکی پارچه‌یه قیرلمشدر.

قبارتمه‌لی حروف ایله محکوك اوچ سطرلق کتـابه اولوب صاغ وصول جهتلرنده (ايليشرح) واوغلی (احسس) اسملرینی مشعر ایکی اشارت (مونوغرام) محکوکدر:

الشرح|اشوع|وبنيهو|احسس..[ا]سعد|وبنهو|مرثدالن|بنو|شرقن|وذقطوتن|ونشان|ذسيرم|اقول|ومحرج|شعبن|ردمن|ذسلفن|براو|وهقشب|مذقنت|ومسود..صرحت|ومظللت|بيتهمو|نعمن وبيتهمو|نعمن|فمذبو|وهظل|وهصر..وحظين|تحظيت|ونكل|كل|صدقم

(ردمان) قبيله‌سی رؤساسی وجملهٔ (قیل) لری یعنی ملکك مصـاحبلری و وزراسی اولان (ايليشرح) واوغلی (احسن) وسـائر اشخاص ایله برلکده بیت نعمانی بالجمله مشتملاتی صفه وقبولری ایله تعمیر و تجدید ایتمش اولدقلرینی متضمندر.

٥٢ — كيرج طاشندن بيوك طاسه

ارتفاعى ٠,١٨ طولى ٠,٤٨

قبارتمه‌لى حروف ايله محكوك اوچ سطرلق بركتابه اولوب الت طرفى تمامدر .

قسم علياسنك نصفى قيرلمش اولديغى جهتله كتابه‌نك برنجى سطرى مفقوددر .

. . . . بيتهمو | يرس | ا . . .
شرح]ب ال | يكف | ملك | سبا | وذ[ريدن
. . . . بو] رخن | ذحجتن | ذلخمسة | و . . . .

حروف محكوكه پك مؤخر بر زمانك خطوطندندر .

اشبو كتابه‌دن سبا واهل ريدان ملكى اولان (شرحبيل يكف)ك زمان حكومتنده بيت يروسك٥ . . . سنه‌سنك ذى الحجه آينده انشاسنى متضمندر .

پارس الواح وحروف نفيسه اقاده‌مياسنك مجموعه‌سنده موجود ١٣ نومرولى كتابه‌ده بالاده ذكر اولنان ملكك اسمى ايله برابر زمان حكومتى اولان ٥٨٢ سنهٔ محليه‌سى دخى بيان اولنيوركه بوده ميلاد عيسانك ٤٦٧ سنه‌سنه تصادف ايدر .

٥٣ — كيرج طاشندن بر لوحه

ارتفاعى ٠,٢٥ وطولى ٠,٢٨

ازمنهٔ متأخره‌یه مخصوص قبـارتمه‌لی حروف ایله محکوك
التی سطرلق بر کتابه‌در. کتابه‌نك یوقاریسی وصاغ جهتی تمامدر:

نوفم | اشوع | وي[رم
ين | الهث | همدن .
وسانين | و قول .
عم | و اجرع | تقهو
بي]تهمو | رحبم | ت . .
بم | مسرت | مجر

اشبو کتابه‌دن مستبان اولدیغنه کوره (همدان) قبیله‌سندن
(نوف اشـوع) و یریم ایله قبیـلهٔ مذکوره‌دن دیکر ذوات
(رحب) معبدینی انشا ایتمشلردر.

٥٤ — مرمرده لوحه

ارتفاعی ۰٫۳۸ و عرضی ۰٫٦۰ الی ۰٫۸۰ اولوب ایکی جهتندن
قیریقدر.

. . . . . ج]ربم | و ربعتم | و مو..م | و فتحخم . . . . . .
. . صلتهو | ذسن | بمسودن | علين | ووزاو | عذب . .
. . . . علم | غيرمو | تفرعهو | وهوعبو | كل | قه | ير . . .
. . . ذسن | سكم | و عذبهو | بن | موثرهو | عدى | تفرعهو | و
. . . م | بخرفن | ذلتسعة | وسثى | وست | ماتم | ووزا و . . .
. . . | وهنوم | اربعة | فلستم | علوم | و اربعة | محو لم . . .

ن | موثرهو | و شتاهو | بن | موثرهو | و هقشبو | ب . . .

. . . فلهو | وثلثة | فلستم | علوهو | وقصعو | حصمهو | غم . . .

. . . | حجرم | وثن | عكم | وكل | قهو | منهمتم | وجربم | حج . . .

ازمنهٔ متأخره‌یه منسوب و قبارتمه‌لی حروف ایله محکوك طقوز سطرلق کتابه اولوب اوچنجی و التنجی سطردن صکره یکی بر فقره‌نك باشلادیغنه اشارت اوله‌رق برر خط مائل حك ایدلمشدر . متندن اکلاشیله‌بیلدیکنه کوره اشبو کتابه بر بنانك انشاسی مسئله‌سنی کافهٔ تفصیلاتیله برابر حکایه‌دن عبارتدر. بشنجی سطرده ٦٦٩ سنه‌سی کوریلورکه بوده تاریخ میلادك ٥٥٤ سنه‌سنه معادلدر.

٥٥ — کیرج طاشنده بر پارچه

ارتفاعی ٠,٣٦ طولی ٠,٢٤ هر جهتدن قیریقدر .

قبارتمه‌لی حروف ایله محکوك یدی سطرلق بر کتابه اولوب یازیلری غایت عادیدر .

. | واب ذمر | .

مرن | وكل | بنيهم

م | واب شمر | ش

اب كرب | و | صد

معونهمو | هصلح

يرم | وحجر | ابار | و

ح | وبنيهو | . . .

٥٦ — كيرج طاشنده بر پارچه
ارتفاعى ٠,٢٠ طولى ٠,٢٦
زير وبالاسى نواقصدن سالم وقبارتمه‌لى حروف ايله محكوك اوچ سطرلق كتابه اولوب كتابه مؤسسلرينك هردرلو مصائبدن محافظه‌لرينى معبوده نيازدن عبارتدر .

وعنى | تعنتهمو
ايدوهمو | و
بن | صبى | وبن

٥٧ — صو مرمرنده بر پارچه
ارتفاعى ٠,٨ طولى ٠,٩
قبارتمه‌لى حروف ايله محكوك ايكى سطرلق كتابه‌در :

اوسن |
تمر | ذت |

---

٣) معاملات مختلفه‌يه عائد اولدقلرى جهتله بر صنف مخصوصه ادخال اولنه‌ميان كتابه‌لر

---

٥٨ — كيرج طاشنده بر پارچه
ارتفاعى ٠,٢٩ طولى ٠,٢١
دور قديمه منسوب حروف ايله محكوك اولان التى سطرلق اشبو كتابه‌نك صاغ جهتى تمام اولنوب مندرجاتى (ميداع) قبيله‌سندن و (حروان) راهبندن باحثدر :

اشعب | ميد ع[م
همو | وكون | ل
وثنن | معقد ن
رشو | حرونم
لم | ول | اشعب
وميدعم | لن

٥٩ — كيرج طاشنده بر پارچه
ارتفاعى ٠,٢٧ طولى ٠,١٧
نفيس برخط ايله محكوك اولان اشبو كتابه بش سطرمتى حاوى اولوب صاغ جهتى مكملدر . برنجى سطرنده (شسع) قبيله‌سى ودردنجى سطرنده (مأرب) بلده‌سى مذكوردر. ظن اولنديغنه كوره بو كتابه عقايد دينيه‌يه دائر اولملى ايدى .

شعبن | شسع . .
ل | انسم | ب . .
عكرن | شام . .
ن | بهجرن | مر ي[ب
بلتن | ومن | ذ ي . .

٦٠ — كيرج طاشنده بر پارچه
ارتفاعى ٠,١٤ طولى ٠,١٢
صاغ جهتندن تام واوج سطرلق كتابه‌در .

م | بمسکم
مکنتن | و
شاەنن | ذ

اشبو کتابەنك حروفی اولکی پارچەنك حروفنه مشابه بولندیغنه نظراً هر ایکیسی عین کتابەنك پارچەلری اولمق محتملدر .

٦١ — کیرج طاشندن بیوك پارچه

ارتفاعی ۰,٦٣ طولی ۰,٤٧

یکرمی ایکی سطر یازی‌یی حاوی بر کتابه اولوب ایکی پارچه‌یه قیرلمش وقسم علیاسی دخی سقطلانمشدر:

م]و ثبهمو | یهجلن | مات | سرورم | صرفم | وکل | مهوکبهمو [| وکل | مسقبه
مو | وکل | صورت | وارفد | عدی | اعمدن | واعرسن | وکل | انهر | وبق[| لمت | ع
دی | اعمدن | وکل | اهدر | مستقین | ومشترعن | عدی | طیتن | وکل | صورتن | ذ
قیهرن | ذتشعوو | عدی | شامة | عدی | مجرن | لقط | ولمکنتن | ثمنة | سرورم
وکل | مهوکبهمو | کررم | وشرع | قشمتن | واهدرهو | وا کفرهو | وصورت
هو | وکل | موسط | هیة | مکنتن | کررم | وحمدم | بذت | نبل | وبلتن | بعه
برهو | جدرت | ملك | حبشتن | لتاخون | بممهو | وستکمل | ها | اخ
ون | بینهمو | وبین | جدرت | ومصر | احبشن | وتجزمو | کوحد | ضرهم
و | وسلمهمو | بعلی کل | ذیتشان | بمبزهمو | وکبصحم | وامنم | یتا
خونن | سلهن | وزررن | وعلهن | وجدرت | کل | عبرتهمو | وحمدو | بذت
ستکمل | اخونهمو | بعم | ملك | حبشتن | حجن | ستکمل | اخو

نهمو |]بعم | يدعاب | [غيلن | ملك | حضرموت] | بقدمى | ذت | هقنيتن | وحم
دم | بذت | ستوفى | كل | اقول | ومقتت | نبلو | ايسم | بعبر | اخ[بهو
يحرن | ويبسن | وكل | انشت | وزبد | يسرو | ايسم | لاخهو | وحم[دم
بذت | تشكرو | عم | انس | ن | سنحن | وشعبن | خولن | بضر | هشتاو
وتطعن | بعبر | امراهمو | املك | سبا | وبذت | بلتو | شبت | بن | عا[ث
ن | بعبر | ذريدن | لهصرنهمو | لضرم | بعلى | امراهمو | املك | سبا
وسباو | ذبن | اشعبن | لعذرن | بعمهمو | بهوت | ضرن | ذهشتاو | [و
قمعو | ذبن | حقلن | وجبذو | كل | حبلتهو | وبعدهو | [فقه]ربو | المراه
م]و | علهن | ملك | سبا | وهيسرو | تى | ربين | شمس | بن[| ري
مم | و حرثم | بن | يدم | ولسعدهمو | تالب | نعمتم | و[منـ
يلت | صدقم | وثبر | وضرعن | ضرهمو | وشناهمو | بتالب | ري[مم

اشبو كتابه اهل سبايه عائد الك مهم وشايان استفاده آثار مكتوبه‌دن اولوب برلين موزه‌سى عين متنى حاوى بر كتابه ايله ديكر بر اوچنجى كتابه‌دن بر طاقم پارچه‌لره مالكدر؛ فقط بو نسخه‌لرك دخى جمله‌سى مباديلرندن سقط و بوزوقدر.

كتابهٔ مذكوره‌نك برنجى سطرندن التنجى سطرينه قدر اولان فقرات اوليه‌سنده كتابه مؤسسلرينك محال مختلفه‌ده وقف ايتمش اولدقلرى اراضى وچشمه ويلاقلر تعداد اولنيوركه معبدلرك مصارف ضروريه‌سنه موقوف ايدوكى محتملدر.

التنجى سطردن كتابه‌نك نهايتنه قدر كتابه صاحبلرينك اشتراك ايتديكى وقوعات سياسيه‌يه دائر معلوماتى محتويدر.

شويله كه اولاً حبش ملكى (جدرة) ايله اولان اتفاق، بعده (حضرموت) ملكى (يدعاب) ايله عقد اولنان ديكر بر اتفاق، نهايت (اهل سبا) ملوكى ايله يمن قبائل مختلفه‌سى بيننده وقوعبولان محاربات، كيفياتندن باحثدر. كتابه‌نك خاتمه‌سنده بالجمله متعرضينه قارشى كنديلرينك محافظه‌سى اله (تالب) دن نياز ايدلمشدر [١].

٦٢ — كيرج طاشنده بيوك بر طاسه

ارتفاعى ٠,٢٦ طولى ٠,٦٧ عرضى ٠,٠٩

صاغ وصول جهتلرندن بوزوق ودور اخيره عائد حروف ايله محكوك التى سطرلق كتابه‌در.

قسم عليا وسفلاسندن برقاچ سطر نقصان اولمسى محتملدر.

ا[ي]من | بن | هم[دن] . . . . | ادمهو | الكرب | وبنـ . . . .
نشا] كرب | وسعدشمم | بنو | زادم | احشدن | ادم | بن . .
صيحن | برجم | وعبريهمو | ذخبرن | وعبر | عثتر | بخلف | هج[رن
لهن | | بنو | بتع | وهمدن | خمرو | ونحل | ادمهمو | الكرب | وبـ..
ك] رب | ونشا كرب | وسعد شمم | بنو | زادم | احشدن | ادم | بن | همد[ن
نهن | مشمن | ذيسمين | مردعم | وكل | تلهو | وكل | اثلهو | و . . . هو

(بنى بتع) و (بنى زؤد) بيننده اشجار ايله برابر اراضينك

[١] اشبو كتابه‌يى وياته اقاده‌مياسى اعضاسندن معلم شهير موسيو (موللر) اخيراً حبش اثار مكتوبه‌سى نام اثرنده شرح وتفسير ايتمشدر.

وقف و يا مبادله‌سی حقنده وقفیه‌در. جمله‌لر، اره‌سنده برا-
قلمش بوشلقلر ایله تفریق اولنمشدر.

٦٣ — کیرج طاشنده بیوك بر پارچه
ارتفاعی ٠,٤٥ طولی ٢٥ عرضی ٠,١٥
دور اخیره منسوب حروف ایله محکوك یدی سطرلق
کتابه اولوب هر طرفندن قیریقدر:

| يسمن | .... [سب]ا | وذريد[ن

ع]يدهمو | دومن | يازم | ذغيمن | وليتهن | مرحه

| اسدن | وانثن | ومسخنن | وكل | اولدهمو | واو ا[د

خذم | وعذر | عذرم | مسخنت | كلب | عبدهنس | شرح

مت | مرثد | حفلى | محقب | امة حجر | اخ كرب | ن..

سخنت | وفين | مشنا | حيو | مسخنت | ظرب | شفا

مسخ]نت | ابزاد | رب ا[ل .....

صوك اوچ سطرده بعض قادین و یاخود جاریه اسملریله
ارککك اسملری دخی مقید بولندیغنه نظراً بونلرك ازاد ایدلمسندن
بحث اولنمق ایستنلدیکی مظنون ایسه‌ده کتابه‌نك مآلنی تماميله
استخراج ایتمك ممکن دکلدر.
دها بیوك حروف ایله محکوك اولان برنجی سطرنده
(ذوریدان) مالکی اولان (سبا) حکمدارانندن برینك اسمی
محکوکدر.

٦٤ــــ كيرج طاشندن معمول بر بيوك كتابه‌نك اوچ پارچه‌سى تقريبا ۰,۱۲ قالينلغنده‌در.

ادم | ذثنيم | و بن | از هد |......... | شه...... | بـ
.... نهـ [و | ذ] ثنيم | وعمن | المقه | ليكونن | لبـ.. مو | و...
| بركتهمو | ليوفين | اشرم
. ن | لبركتن | ... | فلتن | ليوفين | فنوهو | وكل | محميم | فال | سن
| قشبن | محميم | وبعد | افل | صرب
| ليمنثلنن | بمـ .. و | وكون | ذن | وتفن | بورخ | ذابهى | ذخرف
| وددال | بن | اب كرب | بن | حذمة |
ث] كمتن | و ذيخدل [| ا] حمل | نملن | فل | ينكرن | خمس | رضيم
| فاو | خمسى | سبطم | لاحد | اسم

صول جهتى تشكيل ايدن ايكى پارچه ۰,۸۷ طولنده و ۰,۲۰ ارتفاعنده وصاغ طرفندن قيرلمش اولان اوچنجى پارچه ۰,۱۵ ارتفاع و ۰,۱٦ عرضنده اولوب اوزرلرنده محكوك بولنان كتابه‌نك اولدقجه زده‌لنمش بش سطرى ايله جزؤى صورتده بر قاچ اثرى كوريلان التنجى سطردن عبارت خاتمه‌سى قالمشدر. حروفى كوچوك ومزين اولديغى كبى نهايتنده [شكل] اشارتى دخى محكوكدر. متندن اكلاشيله بيلديكنه كوره كول صولرينك تقسيماتنه دائر مقرراتى حاوى اولوب (و دد يل بن ابو كرب بن حذمة ثكامة)ك تاريخيله مورخدر. وخاتمه‌سنده مقررات

مذكوره‌يه مخالف حركت ايدنلرك بش عدد آلتـون وياخود اللى دكنك ايله مجازات اولنه‌جقلرى مذكوردر.

٦٥ — كيرج طاشنده بر پارچه

ارتفاعى ٠,٢٠ طولى ٠,١٤

بالاسـندن وايكى طرفنـدن قريق و فقط آلت طرفى تمام اولان اوچ سطرلق بوكتابه حسن خط ايله محكوكدر . برنجى سطرده (بنى كلبان) واوچنجى سطرده (وتار) اسملرى تشخيص اولنه‌بيلور.

.. بنى | كلبن | ..
... | شلثم | ذفقح ..
.. وترم | وبنيهو ..

٦٦ — كيرج طاشنده پارچه

ارتفاعى ٠,٣٢ طولى ٠,١٦

صاغ جهتى تمام وقبا حروفله محكوك سكز سطرلق كتابه‌در.

رجلا | حو
سو | وعوذ شم] سم
ا | وعلمن
رهنت | بنى
عميسع | ..
ضع | و

لتسدا

م ن | وه . .

ایکنجی سطرنده (عوذ شمس) وبشنجی سطرنده (عميسع) اسملری مقید اولوب بو (عمیسع) اسمی مؤلفین عربك ترتیب ایتدکلری (سبا) حکمدارانی فهرستنده مندرج ملك (همیسع) ك نامنی آکدیرر. بواسملردن طولایی کتابه حائز اهمیتدر.

٦٧ — کیرج طاشندن بر پارچه

ارتفاعی ٠,٢٥ طولی ٠,١٩

. . وبنیهو . .

. . م | مادب . .

. . ن | وحـ . .

. . ف | وکهـ . .

ازمنهٔ متأخره‌یه منسوب اولان اشبو کتابه‌نك یازیسی عادی وهر طرفندن قیریق وناتمامدر.

٤) مقابر حمیریه

٦٨ — کیرج طاشندن بر پارچه

ارتفاعی ٠,١٤ طولی ٠,٣٣

حروف عتیقه ایله محکوك برسطرلق کتابه‌یی حاوی اولوب ایکی پارچه‌یه قیرلمش وصاغ طرفی بوزوقدر.

بعثتر | بن | يهقم

(بعثتر بن يهقم) ك مزاريدر.

برلين موزه‌سنده بوكا مماثل بر طاش موجوددر.

ديكر ايكى نسخه دخى پارسده لوور موزه‌سنده محفوظ اولوب ده‌رنبورغلر طرفندن يمن تاريخنه دائر اجرا اولنان تدقيقاتده توصيف اولنمشدر.

اشبو كتابه‌لرك جمله‌سى عين خطوط محكوكه‌يى حاويدرلر.

٦٩ — كيرج طاشنده بر پارچه

ارتفاعى ٠,٤٦ طولى ٠,٢٢

بر قليچ وبر مزراق ايله مسلح اولديغى حالده يوزندن تصوير اولنمش اياقده بر محاربدر.

اشبو طاشك اوستنده درت سطردن عبارت كتابهٔ آتيه مندرجدر:

نفس | كهلم |
بن | سعدم | ذبـ
حر
م

(بحر) عائله‌سندن (سعد) ك اوغلى (كاهل) ك مزارى.

حروفاتى اولدقجه اسكى خطوطدندر.

يمن ولايتنك برنجى سنه سالنامه‌سنده اشبو اثر حقنده معلومات موجوددر.

٧٠ — كيرج طاشنده قبارتمه رسم

ارتفاعى ٠,٣٠ طولى ٠,٢٢

اشبو قبارتمه طاشك اورته‌سنده برشخص قائم مرتسمدر.

٧١ — كيرج طاشنده معمول مزار طاشى

ارتفاعى ٠,٣٧ طولى ٠,١٩

اشبو طاشك اورته‌سنده مزراغنه طيانمش وقوشاغنده بريتاغان وبر مضره وباشنده متموج قورده‌لالريله مخروطى الشكل برتاكيه اولديغى حالده بر محاربك قائماً رسمى كوريلور. طرز اعمالى اولدقجه قبادر.

مذكور طاشك يوقاريسنده همان بوزوق درجه‌ده اوج سطر كتابه موجوددر ورسمك يان طرفنده ايسه بعض حروفات واردر. كتابه‌نك مبتداسنده يالكز (نصب) كلمه‌سى فرق اولنه بيلور. يازيسى يكيدر.

نصب

هبم | . . . . . ر .

تحلم | لا بهو | لنر

صبهر

و |

۷۲ — كيرج طاشنده لوحه

ارتفاعی ۰٫۲۸ طولی ۰٫۲۰

يوقاريسی پارچه‌لنمشدر.

پك آز درينلكده اولان اشبو قبارتمه طاشك اوزرنده يولارلرينی طوتمقده اولديغی ايكی كوپكك آره‌سنده بر شخص قائمك وجهی تشخيص اولنور. بو كوپكلر حبش جنسندن اولوب غزال واهو صيدنده استخدام اولنورلر. آلت طرفنده پك يكی بردورك يازيسيله محكوك اوچ سطر كتابه واردر. فنا طرزده تنظيم اولنمش اولان اشبو كتابه (حدبة) ك اوغلی (قداد) ك (نصب) ی اولديغی استدلال اولنيور.

نصب | قد دم | بن | حد
بة | حربم | شهرم | ع
بد همو | بنی | الية

۷۳ — مرمرده كوچك لوحه

ارتفاعی ۰٫۲۳ طولی ۰٫۱۹

اشبو لوحه‌نك اوستنده قوللری يوقاری‌يه مرفوع و صنداليه‌يه قاعده بر قادينك ـ رقيق صورتده حك اولنمش ـ ويان طرفندن آلنمش رسمی مصوردر. آلت طرفنده ايسه اهتمامسز بريولده حك اولنمش يالكز برسطر كتابه موجود اولوب بونده (حمعثت) ك قيزی (حمران) ك (خلة) سی جمله‌سی مندرجدر.

خلة خمرن بت حمعشت

بوكا مماثل اثار حميريه صنعاده وبرلين موزه‌سنده بولنمقده‌در.

٧٤ — كيرج طاشنده كتابه پارچه‌سى

ارتفاعى ٠٫٢٢ طولى ٠٫٣٩

ايكى طرفدن قيرلمشدر. يازيسى نفيسدر. برسطردن عبارت اولان اشبو كتابه (حلقك رسمى) عباره‌سنى محتويدر.

ص] ور | حلقم | ش[ء . . .

كتابهٔ مذكوره‌يه مربوط اولان قبارتمه‌لر غائبدر. موسيو (هاله‌وى) طرفدن (مارب) ده قوپيه‌سى آلنوب مجموعه‌سنك ٦٦٥ نومروسنده نشر اولنمش اولان اشبو كتابه‌نك نهايتنده بر حرف زياده ايدى.

آثار مصوره

آثار هيكلتراشى ـ وطونجلر

٧٥ — كيرج طاشنده قبارتمه بر پارچه

ارتفاعى ٠٫٣٠ وطولى ٠٫٢٧

چيقنديلى بر پرواز ايله تفريق اولنمش ايكى حجره موجود

اولوب قسم علياسنده مصور بولنان شخصك اشاغى حجره‌ده‌كى تصويرك عينى اولديغى اكلاشيليور. صاغ طرفنده درت نعله قوشديرمقده بر سوارى مرتسمدر. اشبو سوارى صاغ اليله تويدن معمول يلپازه‌يه مشابه برنسنه طوتمقده اولوب صول اليله ايسه تعريفى مشكل برشى صيقيور.

٧٦ — كيرج طاشنده قبارتمه برپارچه

ارتفاعى ٠,٢٤ وطولى ٠,٢٣

قسم سفلاسنده صاغ اليله بربالطه وديكر اليله مدور برشى طوتمقده اولديغى حالده وجهندن كورينور برشخص قائم وصاغ طرفنده اوك اياقلرينى قالديرمش شخص مرقومك اوزرينه صچرامقده بركوپك تصويرلرى موجوددر. اشبو قبارتمه طاشك نصفى شكست وغائب اولمشدر.

الوفيهم |
ذيهرحب | شمو | تحربت
مرثدم | وبنه | رندم | بنى

طاشك اوست طرفنده كوريلان كتابه آشاغيدن يوقارى‌يه يعنى اوچنجى سطردن مباشرت ايده‌رك قرائت اولنمق اقتضا ايدر. معناسى: (مارناد) واوغلى طرفندن كندى سلامتلريچون وقف اولنمشدر.

(اهل سبا) خطوط محكوكه‌سنده بوكتابه‌نك تنظيمى خصو-

صنده هيچ بر امثـال يوقدر حتى مندرجاتنده قاعدهٔ صرفيه‌جه موجـود اولان بعض انتظـامسزلق بو غريب اثرك موثوقيتى حقنده‌كى شبهه‌لرى تأييد ايدييور . يازيسى هرنه قدر اهتمامسز ايسه‌ده خطوط عتيقه قاعده‌سى نقطهٔ نظرندن ناقابل اعتراضدر.

٧٧ — كيرج طاشنده قبارتمه

ارتفاعى ٠,٣٢ طولى ٠,٣٢

ايكى پارچه‌يه قيرلمش بوقارى واشاغيسى تمامدر .

درت اياقلى ايكى حيوان بر خورمه اغاجـنه صچرايورلر. صول طرفده‌كى حيوانك ارسـلان وصاغ طرفده‌كينك اوكوز اولديغى اكلاشيليور. ارسلانك صول طرفنده بر سروى اغاجى واوكوزك صاغ طرفنده بر خورمه اغاجى موجوددر.

اشبو قبارتمه طاش انكلتره موزه‌سنده موجود اولان ايكى عدد طونج لوحه اوزرنده‌كى قبارتمه رسملر ايله مقايسه اولنه. بيلوب بو رسملرده بر نبات مقدس (؟) اوزرينه اوك اياقلرينى وضع ايتمش و باشلرى انسان شكلنده ايكى ارسلانك تصاويرينى محتويدر وهر طرفنده‌ده برر خورمه اغاجى واردر .

٧٨ — صو مرمرنده قبارتمه پارچه

ارتفاعى ٠,١٨ طولى ٠,١٦

هر جهتندن قيرقدر .

بر كوپك طرفندن تعقيب اولنمقده اولان بر دوه‌نك ارقه طرفنك رسميدر .

٧٩ — صو مرمرنده بر كوچك پارچه

ارتفاعى ٠,٠٧ طولى ٠,١٠

هر طرفندن قيريقدر.

صاغ طرفه طوغرى يوريمكده اوزون قيللى بر كوپكك رسمنى حاويدر .

٨٠ — كيرج طاشنده بر لوحه

ارتفاعى ٠,٦٨ وطولى ٠,١

صاغ طرفندن قيريقدر .

بر قلعه وياخود بشقه بر بنايى مصور اولوب اشبو بنا مخروطى الشكل بر چاطى ايله مستور وپنجره وبالقونلرى واوج قله‌يى مشتمل وديشلى ديوار ايله محاطدر . عين اثر موسيو (غلازر) طرفندن (مارب) دن برلين موزه‌سنه نقل اولنمش اولان محكوك بر طاش اوزرنده موجوددركه مخروطى الشكل چاطى وبالقونلرله التنده ايكى قلعه‌نك اورته‌سنده بر قپو وانك اوستنده مدور بر پنجره مرتسمدر .

٨١ — كيرج طاشنده قبارتمه

طولى ٠,٣٠

ايكى طرفندن قيريقدر .

ياپراق وصالقملريله بر اصمه دالى رسمى اولوب احتمالكه بر كتابه وياخود بر قبارتمه قورنيشنك پارچه‌سيدر . انكلتره موزه‌سنده بولنان طونجدن معمول بعض الواح نذريه كنار-لرينك تزييناتنده مستعمل نقشلره مشابهتى كوريليور .

٨٢ — كيرج طاشندن قبارتمه
طولى ٠,٣٧
هر طرفنده اصمه ياپراقلرى ونار اغاجنك ميوه‌لرينى مصور تزيينات كوريلور .

٨٣ — كيرج طاشندن كوچك هيكل
ارتفاعى ٠,٣٣
متعظمانه اوطورمش بر قادينك رسمى اولوب كوكسنده شو كتابه محكوكدر :
ا . سة

٨٤ — كيرج طاشندن كوچك هيكل
ارتفاعى ٠,٢٠
بر شخص قائم . اوچ كوشه‌لى بر كاسه .

٨٥ — كيرج طاشندن يبانى طوموز باشى
ارتفاعى ٠,٢٦
بر ديرك اوزرنده يبانى بر طوموز باشى .

٨٦ — كيرج طاشندن بر پارچه
ارتفاعى ٠,٠٧ طولى ٠,١٣
اوكوز باشى .

٨٧ — كيرج طاشندن اوكوز باشى
ارتفاعى ٠,٠٦ طولى ٠,١٤

اشبو باشك اره‌سنده بر صو ابريغى موضوع اولوب بونكله سكسان التى نومروده سويلنيلان اوكوز باشنك الهه‌يه شراب دوكمكه مخصوص بر طابله‌نك پارچه‌لرى اولمسى ملحوظدر .

٨٨ — كيرج طاشنده بر حيوانه تصويرى

ارتفاعى ٠,١٠ طولى ٠,٢١

قاره‌يه بكزر بر حيواندر .

٨٩ — كيرج طاشنده حيوانه رسمى

ارتفاعى ٠,٠٧ عرضى ٠,١٥

اشبو حيوانك صرتنده حروفه مشابه بعض اشكال محكوكدر .

٩٠ — صو مرمرنده بر وازو

ارتفاعى ٠,١٨

اشبو وازو قپاقلى وقولپلى‌در .

٩١ — كيرج طاشنده بر پارچه

عرضى ٠,١١

منقوش چاقل طاشى .

قبارتمه اوله‌رق ياپلمش باشلر

(اهل سبا) مصنوعاتندن اوله‌رق كشف اولنان ايلك باش رسمى حقنده الك اول ١٨٨١ سنه‌سنده المانيانك شرق رسالهٔ

موقوته‌سنده معلومات اعطا اولنمشدر . مذکور قفانك بوغازی التنـده بر تیمور پارچه‌سی بولنمسـندن بونك بر هیکلدن قوپمش اولدیغی اکلاشلمشـدر . کذلك (کروتندن) نام ذاتك صنعاده بولوب انکلتره‌یه کتورمش اولدیغی باش دخی بر هیکلك پارچه‌سی ایدی .

او زماندن صکره اوروپا موزه‌لرینه بر خیلی باش رسملری کوندرلمش ایسه‌ده مختلف الاشکال اولوب ساخته‌لکلرینه یقین حاصل ایدلمش اولدیغی جهتله انتیقه نظریله باقلقده تردد حاصل اولمش ایدی .

موسیو (غلازر) اشبو باش رسملری مصرده کشف اولنان بشری الشکل لحدلر مثللو مزار طاشلری اوزرینه وضع اولنور آثار عتیقه اولدیغنی اثبات ایلدکدنصکره بعض تقلیدلر اوزرینه حاصل اولمش اولان ترددات بو کون بر طرف اولمشدر. بونلر (مدور) ویا (بیضی) ویاخود (مثلث الشکل) در. مثلث الشکل اولان قفـالر نادردر وبر قاچنك بوغازلری دخی بولندیغنـدن (بوست) یعنی بلدن یوقاری هیکل شکلنی الورلر. موزهٔ همایونده ۱۰۹ و ۱۱۰ نومرو ایله برلین موزه‌سـنده ۲۷۰۳ نومرولی قفـالر کبی اکثرنده کوز ببکلری اویولمش بولندیغنـدن بو چقورلره پارلاق ویاخود رنکلی طـاش وضع ایدلمش اولمسی بعید الاحتمال کورینمیور .

(موزهٔ همایونده موجود بولنـانلردن ۹۲ و ۹۸ و ۱۰٦ و ۱۰۹ نومرولره مراجعت اولنـه) دیکرلری ایسـه الننك

اوزرينه باغلى شريدلرى حاوى اولوب بو شريدلرك اوزرنده
بور كتـابه محكوك اولديغى كوريلور (١١٦ و ١١٧ نومرولره
مراجعت اولنه).

بونلر بالاده بيان اولنديغى اوزره مزار طاشلرى اوزرينه
وضع اولنديغندن اعماللرنده اولقدر اعتنا اولنمز ايدى. بونلردن
يوزلرجه و بلكه بيكلرجه اعمال ايديلوب لزوم كوركدجه
فروخت اولنديغندن مزارده مدفون بولنان مونايه مشابهتى يوك
ارانهميهجغى بديهيـدر. مع مافيه بعض باشـلرك صورت اعمالى
زنجى باشنه مشابه اولديغى استدلال اولنيور [١].

دوقتور (غلازر)ك افادهسنه نظراً برلين موزهسندهبولنان
(مثلث الشـكل) ٦ نومرولى باش (معين) ده و زنجى سيماسنى
مصور اولان ٢٧٠٤ نومرولى باش ايله (بيضى الشكل) اولان
٢٨٠٢ نومرولى باش (مأرب) ده وكذلك (بيضى الشكل) اولان
٥ نومرولى دخى (السودا) ده كشف اولنمشلردر.

---

(١) مدور الشكل

٩٢ — صو مرمرندن مصنوع باش

ارتفاعى ٠,١٧ كوز بيكى ايله قاشلرى قاقهدر.

---

[١] (مأرب) ده بولنـوب ميرالاى (بريدو) نك تصرفنـه كچمش
اولان باشـك محقق افريقا سيماسنى مصور اولديغى مومىاليه طرفندن
بيان اولنمشدر.

٩٣ — صو مرمرندن مصنوع بر كنج باشی
ارتفاعی ٠,١٩

٩٤ — صو مرمرندن مصنوع باسه
ارتفاعی ٠,٢٢
اشبو باشك بوغاز جهتی اوزرنده صره ایله نقطه‌لر حك ایدیله‌رك صقاللی اولدیغی كوسترلمشدر.

٩٥ — كیرج طاشندن مصنوع باسه
ارتفاعی ٠,١٢

٩٦ — صو مرمرندن مصنوع باسه
ارتفاعی ٠,١٦

٩٧ — صو مرمرندن مصنوع باسه
ارتفاعی ٠,١٣
كوز ببكلری نقطه‌لر ایله كوسترلمشدر.

٩٨ — صو مرمرندن باسه
ارتفاعی ٠,٢٠
كوز محللری اویوق اولوب آنی اوزرنده یوقاریسی نقطه‌لی برباغ بولنیور وكوز چقورلری ایله باغك قاقمه ایدوكی اكلاشیلور.

٩٩ — صو مرمرندن مصنوع بردلیقانلی باشی
ارتفاعی ١,١٥

(ب) بيضى الشكل

١٠٠ ــ صو مرمرندن مصنوع باش
ارتفاعى ٠,٢٠

١٠١ ــ صو مرمرندن مصنوع باش
ارتفاعى ٠,١٧

١٠٢ ــ صو مرمرندن مصنوع باش
ارتفاعى ٠,٢١
اشبو باش بر گنج آدم باشنه بكزەيوب گوزينك چقورلرى شبه معين شكلنده ◇ ◇ وگوز ببكلرى نقطه‌لر ايله ارائه ايدلمشدر.

١٠٣ ــ صو مرمرندن مصنوع باش
ارتفاعى ٠,١٨

١٠٤ ــ صو مرمرندن مصنوع باش
ارتفاعى ٠,١٧

١٠٥ ــ صو مرمرندن مصنوع باش
ارتفاعى ٠,١٥

١٠٦ ــ صو مرمرندن مصنوع باش
ارتفاعى ٠,٠٩

١٠٧ ــ كيرج طاشندن بوينوزلى باش
ارتفاعى ٠,٠٩

١٠٨ — صو مرمرنده مصنوع باسه

ارتفاعى ٠,٢٠

١٠٩ — صو مرمرنده مصنوع باسه

ارتفاعى ٠,٢٧

بوباشك بوغازى دخى اولوب كوز بيكارى اويوق و بيق وصقال نقطه‌لر ايله كوسترلمشدر.

١١٠ — صو مرمرنده مصنوع باسه

ارتفاعى ٠,٢٨

بو باشك بوغازى واردر.

١١١ — صو مرمرنده مصنوع بر كنج باشى

ارتفاعى ٠,٢٠

١١٢ — صو مرمرنده مصنوع باسه

ارتفاعى ٠,١٥

١١٣ — صو مرمرنده مصنوع باسه

ارتفاعى ٠,١٣

(ج) مثلث الشكل

١١٤ — كيرج طاشنده مصنوع باسه

ارتفاعى ٠,١٩ .

اشبو باش برلين موزه‌سنده محفوظ اولان ٦ نومرولی باشه زیاده‌سیله مشابهدر.

(د) زنجی باشلری

۱۱۵ — صو مرمرنده مصنوع صقاللی باشه
ارتفاعی ۰,۱۲

۱۱٦ — سیاه مرمرده مصنوع باشه
ارتفاعی ۰,۱۳

بوباش اوزون ومشبك بر شكلده صارلمش صاچلی برقادین تصویری اولوب آلنی اوزرنده محکوك برباغك اوزرنده حروفات یونانیه ایله آتیده‌کی کتابه محکوك بولنمشدر (۱۱۷ نومرو ایله مقایسه اولنه):

Ч7OIΔ+7ONV/+7

۱۱۷ — سیاه مرمرده مصنوع باشه
ارتفاعی ۰,۱۷

بالاده‌کی باش کبی صاچلری طویلانمش برقادین اولوب آلنی اوزرنده‌کی باغده کوریلان شو کتابهٔ یونانیه‌نك عتیق اولمسی مشکوکدر [۱] (۱۱٦ نومرو ایله مقایسه اولنه):

II٩IV٦G'ИX٤٣Λ٨

---

[۱] بری برلین ودیکری (لوور) موزه‌لرنده محفوظ ایکی باش اوزرنده دخی کتابه‌لر محکوك اولوب بونلر حمیری العباره اولدقلری جهتله قدم

۱۱۵ و ۱۱٦ و ۱۱۷ نومرولی اوچ باشك اعمالی اولدقچه اعتناليدر.

طونجدن مصنوع آثار [۲]

۱۱۸ — كم ويولاری طاقمسه برآت [۳]

ارتفاعی ۰,۰۸ طولی ۰,۱۱

ایکی اوك آیاغی مفقود اولوب آرد آیاقلرنده‌کی بولنان صاپلردن اشبو آتك برقاعده اوزرینه رکز اولنمش ایدوکی اکلاشیلیور. ایکی یان طرفلرنده قبارتمه‌لی کتابه‌ده مذکور آتك (بعدان) مالکه‌سی (جبهة) طرفندن (لحيعثت) نام معبوده‌یه تقدیم اولندیغی مستباندر:

جبهة ذت بعدن هقنية لحيعثت

۱۱۹ — انسانه الی

طولی ۰,۲۱

وصحتلرینه کسب اعتماد اولنمشدر. برلینده‌کی باش رسملرنده (متمعل) و (لوور) موزه‌سنده بولنانك اوزرنده (عزيل لحم) الفاظی محکوکدر. موزۀ همایونده بولنان مذکور باشلرده‌کی یونانی‌العباره کتابه‌لردن برمعنی استخراج اولنه‌مدیغندن بعض مسکوکات حمیریه‌ده آتنه مسکوکاتنه تقلیداً حروف یونانیه کورلدیکی کبی مذکور باشلر اوزرینه دخی محضا برزینت اولمق اوزره ذکر اولنان کتابه‌لرك حك ایدلمش اولمسی محتملدر. لوندره موزه‌سنده محفوظ برباشده حروف حمیریه ایله (رثدايل) لفظی محکوکدر.

[۲] برلین موزه‌سنده دخی طونجدن معمول آثار موجوددر.

[۳] اشبو آتك رسمی رساله‌نك قپاغی اوزرنده طبع اولنمشدر.

١٢٠ — كلب هيكلى
طولى ٠,٠٧

١٢١ — كوچك هيكل
ارتفاعى ٠,٠٨
سرپوش اولان قالاتوسدن طولايى (كيبله) نام معبوده‌نك هيكلى اولمسى محتملدر.

١٢٢ — كوچك هيكل
ارتفاعى ٠,٠٨
قوشمقده اولان بر كنجى مصوردر.

١٢٣ — بكجى
ارتفاعى ٠,٠٨

٣

تقليد ايدلمش آثار

١٢٤ — صو مرمرنده كوچك هيكل
ارتفاعى ٠,٢٦
باغداش قوره‌رق اوطورمش بر انسان رسمى اولوب آرقه‌سنده بر كتابه بولنوركه بو كتابه ٢٥ نجى صحيفه‌ده‌كى ٢١ نو-

مرولى كتابه‌نك بونى تقليد ايدن عين كتابه‌يى ١٤٠ نومرولى كذلك تقليد هيكلك آرقه‌سنه دخى حك ايتمشدر.

حن | وة
يفع | ءء

١٢٥ — كيرج طاشنده قبارتمه رسم

ارتفاعى ٠,٣١ طولى ٠,١٩

ايكى چيچك آره‌سنده و آياق اوزرنده بر انسان تصوير ايديلوب صاغ طرفنده اشاغيده درت اياقلى بر حيوان وصول جهتنده (ل) حرفى محكوكدر.

١٢٦ — كيرج طاشنده قبارتمه رسم

عين تصاوير كوريلوب شو فرق ايله‌كه درت اياقلى حيوان صول طرفنده بولنور. آلت طرفنده ٣ نومرولى كتابه‌نك تقليدى محكوكدر.

ع
ا

مد هوو
عظ | نبه

١٢٧ — كيرج طاشنده قبارتمه رسم

ارتفاعى ٠,٢٧ طولى ٠,١٥

اللرى كوكسى اوزرنده حاچوارى موضوع و اياق اوزره

طورمقده بر چوجق رسمی ایله طاشك آرقه جهتنده بر كتابه محكوكدر [۹ ب نومرویه مراجعت اولنه].

۱۲۸ — كيرج طاشنده كوچك هيكل

ارتفاعی ۰٫۲۷ طولی ۰٫۰۹

برانسان وجودينك يوقاری قسمندن عبارتدر.

۱۲۹ — كيرج طاشنده كوچك هيكل

ارتفاعی ۰٫۲۹ طولی ۰٫۱۱

يوقاری طرفی سليك انسان هيكلی اولوب آرقه‌سنده بركتابه حك ايدلمشدر [۹ ج نومرویه مراجعت اولنه]

۱۳۰ — كيرج طاشنده قبارتمه رسم

ارتفاعی ۰٫۳۱ طولی ۰٫۱۹

يوقاری جهتنده درت آياقلی ايكی حيوان وآنلرك آلتنده ايكی انسان رسمی بولنوب صاغ طرفنده‌كينك باشی آشاغی‌یه بقار.

۱۳۱ — صو مرمرنده قبارتمه رسم

ارتفاعی ۰٫۱۲ طولی ۰٫۲۰

آشاغی طرفی سيليكدر وهيئت مجموعه‌سی برانسان رسمنك قسم علياسنی ارائه ايدر.

۱۳۲ — كيرج طاشنده قبارتمه رسم

ارتفاعی ۰٫۲۲ طولی ۰٫۱۶

اوكدن كورينور بر انسان رسمى اولوب ايكى طرفى قيريقدر .

۱۳۳ — صو مرمرندن مصنوع باغداسى قورمش بر انسان رسمى
ارتفاعى ۰,۲۰ طولى ۰,۱۵
آرقه‌سنده شو ايكى حرف محكوكدر :

و ب

۱۳٤ — كيرج طاشندن قبارتمه رسم
ارتفاعى ۰,۳۲ طولى ۰,٤۲
صول جهتده اوطورمش بر قادين وبونك باشى اوجنده صاغ طرفده بر يتاق اوزرينه ياتمش بر قادين رسمى موجود اولوب يتاغك اوچ آياغى اولديغى كوريلور.
اشبو اثر مدت مديده صنعاده‌كى بر روم بقالك نزدنده محفوظ بولنمش اولان برمزار طاشنك تقليديدر. موسيو (قله‌رمون-غانو) نك تعريف ايلمش اولديغى سائر برمزار طاشنده عين رسملرك بولنديغى موسى اليهك (ژورنال ازيانيق) ده مندرج مقاله‌سندن اكلاشيلور.

۱۳۵ — كيرج طاشندن چوجوق هيكلى
ارتفاعى ۰,۳٦

۱۳٦ — صو مرمرندن بر پارچه
ارتفاعى ۰,۱۹ طولى ۰,۲۹

اوك طرفنده بر آياق اوزرنده وقوللريني يوقاري طوغري
قالديرلمش و ديكري اوطورمش ايكي انسان رسمي و آرقه‌سنده
بر حيوان رسمي كوريلور.

١٣٧ — صو مرمرنده بر پارچه
ارتفاعي ٠,١٦
اللري كوكسنده چاپراز صورتده موضوع برشخص قاعدك
رسمي بولنوب آرقه‌سنده شو كتابه محكوكدر:

ع | ن
فد | ؛
ا نة

١٣٨ — صو مرمرنده بر هيكلجك
ارتفاعي ٠,١٣
اوطورمش بر انسان رسمي.

١٣٩ — صو مرمرنده بر هيكلجك
ارتفاعي ٠,١٧
آياق اوزرنده برانسان رسمي اولوب آياقلري مفقوددر

١٤٠ — قاعد بر انسانه رسمي
بونك آلتنده نومرو ٢١ ده محكوك اولان و١٢٤ نومروده
دخي تكرر ايدن كتابه‌نك بدايتي حك ايدلمشدر:

حجن | و

١٤١ — صو مرمرنده بر هيكل
ارتفاعى ٠,١٣
درت اللى برشخص رسمى اولوب بر قاپ طوتمقده‌در.

١٤٢ — صو مرمرنده يكديكرينه ياپيشوه ايكى باشه
ارتفاعى ٠,٠٩

١٤٣ — صو مرمرنده مصنوع قاعد بر انسانه رسمى
ارتفاعى ٠,١٢

١٤٤ — كذا
ارتفاعى ٠,١٨

١٤٥ — صو مرمرنده مصنوع رسم
ارتفاعى ٠,٢٢
برانسان رسمى اولوب صيرتنده ديكر بر رسم منقوشدر.

١٤٦ — صو مرمرنده بر انسانه باشى
ارتفاعى ٠,٠٠٩

١٤٧ — صو مرمرنده بر انسانه هيكلى
ارتفاعى ٠,٣٨

١٤٨ — صو مرمرنده كوچك هيكل
ارتفاعى ٠,٤٨ وطولى ٠,١٤
آرقه‌سنده برسطرلق يازى محكوكدر:

همعى ل ضرح | ن ب ى مى

١٤٩ — کیرج طاشنده قبارتمه رسم

ارتفاعی ٠,٣٠ طولی ٠,١٤

قبارتمه‌لی یاپلمش بر قادین رسمی اولوب آلتنده بر کتابه حك ایدلمشدر:

یا و س ال

تقلید کتابه‌لر

١٥٠ — صو مرمرنده کوچك بر لوحه

ارتفاعی ٠,٠٤ طولی ٠,٠٩

اوچ سطرلق برکتابه اولوب اصلی معلوم دکلدر.

تعلم | بنسق لرض
اذت ابی | ا | صهبن |
وحمد رهوك

١٥١ — صو مرمرنده برلوحه

ارتفاعی ٠,٢٠ طولی ٠,١٢

طقوز سطرلق برکتابهٔ مستنسخه اولوب اصلی مجهولدر.

ب ال | واخیهو
| اوبنیهمو بنو | ص
رف | سترای | بن | ر

دعم | ع | بيت | ذخرف
| معل كرب | بن | نشص
هو | ورخم | ورشو | ذ
ن | وتقن | كلن | بن
| ردعم | لذ ريمن |
كل | ص

١٥٢ — صو مرمرنده برلوحه

٥ نومرولی کتابه‌دن استنساخ ایدلمش ایکی سطرلق کتابه‌در .

ه | وكبر
ذ رحبه | و

آثار تدمريه

آثار تدمریه

(تدمر) ده کثرتله تصادف اولنوب اوزرلرنده مذهبه متعلق بعض کتابه‌لری حاوی بولنان کوچك (مذبحه) لردن موزهٔ همایونده بر خیلی موجود اولوب بونلردن یالکز بر دانه‌سی تدمرك مقدس چشمه‌سنه وقف ایدلمشدر (نومرو ۱۶۰).

بو مذبحه‌لرك بر ویا ایکی طرفنده محکوك اولان کتابه‌لر اکثریا عین مآلده اولوب بعضاً یالکز واقفلرینك اسملریله تخالف ایدر. اوزرلرنده قبارتمه رسم وتزییناتدن برشی یوقدر، وشکل وجسامتلرینه نظراً بونلرك هیچ بروقت بیوك حیواناتك ذبحنده قوللانلمیوب یالکز بخور یاقمغه مخصوص اولدقلری آکلاشیلور. عددی سکزه (نومرو ۱۵۳ الی ۱۶۰) بالغ اولان اشبو مذبحه‌لر ایله نومرو ۱۶۱ ده کوستریلان قاعده موزهٔ همایونه ۱۸۷۱ سنه‌سنده متوفی دوقتور آ. د. مورتمان طرفندن کتورلمشدر.

مذکور مذبحه‌لردن بشقه موزهٔ همایون قولکسیوننده برچوق آثار هیکلتراشی ایله قبارتمه رسملر موجود اولوب بونلرك اکثریسنده مختصر برر کتابه دخی واردر. نومرو ۱۶۲ دن ۱۷۰ نجی نومرویه قدر کوستریلان آثار فریقان کرامدن سعادتلو احمد علی پاشا حضرتلری طرفندن تدمردن کتوریله‌رك موزهٔ همایونه اهدا بیورلمشدر. آثار سائره ایسه مختلف محللردن ومختلف تاریخلرده موزهٔ همایون قولکسیوننه ورود ایتمشدر.

آثار تدمريه‌نك تعريف وكتابه‌لرك حل وقرائتی ایچون مسیو (ووكوئه) و مسيو (ا. د. مورتمان) ومسيو (پ. شرودر) و مسيو (ی. ح. مورتمان) ومسيو (شايلد) لك تواريخ مختلفه‌ده نشر ايلدكلری كتب و رسائل ايله رسائل موقوته‌ده طبع ايتدردكلری بندلره مراجعت اولنمشدر.

مدخل

—

تدمر كتابه‌لرينك محتوى اولديغى لسان السنهٔ سـاميه‌دن (آرامى) شعبه‌سنه وبالخاصه سوريه‌ده شام وجبل لبنان‌ده تكلم اولنان و(فلسطينيه) تسميه ايديلان سريانى لغه‌سنه منسوبدر . مع مافيه تدمرده لسان محليدن ماعدا قديم يونانجه‌دخى على العموم تكلم ايدلمش اولديغى شبهه‌دن وارسته‌در. مقررات رسميه‌يى حاوى اولان كتابه‌لرك همان كافه‌سنده برده رومى العباره ترجمه‌لرى بو-لنديغى كبى تدمرجه عباراتده دخى يونانجه‌دن مأخوذ كلماته چوق كره تصادف اولنور. ميلادك بشنجى عصرنده برحيات بولنان (سنت ته‌بى فان) نام مؤلفك ادعاسنه كوره تدمرده سـويلنيلان لغه‌نك ديكرلرندن فصيح اولديغى آ كلاشيليور.

ينه مؤلف مومى اليهدن منقولدركه تدمرده مستعمل اولان الفبا يكرمى ايكى حرفدن عبارت اولوب سريانى الفباسندن فرقى يوق ايدى. شو قولى بوكون دسترس اولنـان آثار تصديق ايدييور. كتابه‌لرك يازيسى اليازيسيله موجود عبرانى العبـاره توراتلرده مستعمل اولان و (مربع) تسميه قلنان حروفه پك مشابهدر. ديكرطرفدن ايسـه بربشقه نوع يازى دخى موجود بولنوب بويازى باخصوص كتابه‌نك عمودى سطرلر ايله ترتيبى

حالنده قوللانلدیغی کوریلورکه بوده (استرانغیله) تسمیه اولنان وال یازیلی سریانی کتابلرنده مستعمل اولان یازیدر.

تدمر شهرینك احوال ابتدائیه‌سنه دائر همان معلومات مفقودکبیدر، فقط تورات تفرعاتندن (تواریخ ملوك) نام کتابده دخی ایما اولنان حکایات اسرائیلیه‌یه کوره شهر مذکور حضرت سلیمان (عم) طرفندن انشا اولنمشدر.

هر نقدر بو قول بعض کونه اعتراضاته اوغرامش ایسه‌ده تدمر شهرینك قدیم ایرانیلرك زمان حکومتنده موجود اولدیغنی اثبات ایتمك خاصه‌سندن بری قالمامشدر.

کتابه‌لرده بوشهرك اسمی (تدمر) یاخود (تدمور) کبی یازیلوب رومجه اسمی اولان (پالمیرا) بوندن محرفدر [پالمیرا ΠΑΛΜΥΡΑ تدمیرا ΤΑΔΜΥΡΑ اسمنك یا کلش قرائتیدر، نتکم بحرخزر برینه بحرحزر زبانزد اولدیغی کبی] . (تدمر) کلمه‌سنك اشتقاقی مشکوکدر. کرك کتابه‌لرك لسانی وکرك اشبو کتابه‌لرده مندرج معلومات دینیه تدمر شهرینك آرامیلر طرفندن تأسیس اولنه‌رق ینه قوم مذکورك ساکن اولدیغنی افهام ایدییور فقط بك اسکی وقتلرده اطرافده‌کی قبائل عربدن بر طاقم عائله‌لر تدمره کله‌رك توطن واوراده تحیزایتمشلردر. بوندن طولاییدرکه کتابه‌لرده برچوق عرب اسامئ خاصه‌سی مندرج اولوب ازان جمله (أذینة) و (وهب الآت) کبی تدمر اصیلزاده‌لرینك طاشیمش اولدیغی اسملر ایله دیکر برچوق کلمات عربیه‌یه تصادف اولنور .

اسکندر کبیرك اقطار شرقیه‌یی فتحندن صکره مدنیت یونانیه تدمره دخی داخل اوله‌رق تدمرلیلر لسان یونانی‌یی استعماله باشلامشلر وسلفکیانك تاریخنی قبول ایتمشلردر. بونکله برابر تدمرلیلر روما دورینه‌قدر مستقل قالمشلردر.

بر تاریخله مورخ بولنان الکاسکی کتابه میلادك طقوزنجی سنه‌سندن قالمه‌در. احتمالکه بو دورده عجمستان ایله روما ایمپرا-طورلغی بیننده بر تجارتکاه اولمق اوزره تدمر شهری اك زیاده اهمیت کسب ایتمشدر.

میلاد عیسانك ایکنجی عصرندن اعتباراً تدمرده رومالیلرك مأمورلری ایله روما (سیتوایی‌ه‌ن)لکی عنواننی حائز برطاقم فاملیالرك اسملری کتابه‌لردن مستخرجدر . اوچنجی عصر میلادیده ایسه روما ایمپراطورلغنك انحطاطندن وشمال طرفلر-ندن ظهور ایدن تهاجمدن صکره تدمرشهرینك رئیسی بولنان (أذینة)قراللرك قرالی نامنی آله‌رق ایمپراطور اولمشدر. بعدوفاته زوجه‌سی (زنوبیه) بنت (زبّاء) ایله اوغلی (وهب‌الات) برمدت سوریه‌ایله مصرده حکومت سورمشلردرفقط رومالی ایمپراطورلرندن (آوره‌لیانوس) تدمرنواحیسنه کله‌رك آنلره اعلان حرب ایلمش و (زنوبیه) ایله جنراللرینی اولاانطاکیه وصکره حمص جوارنده مغلوب ایدرك تدمرشهرینی ضبط ایتمش وزنوبیه ایله اوغلنی میلادك ایکیوز یتمش‌درت تاریخلرنده ایتالیایه کوتورمشدر.

اشته بو زماندن بری تدمر شهر شهیری بر دها معمور

اولەمیەرق یالکز ایرانیلره قارشی برحدود قلعەسی حالنه تنزل ایتمشدر.

هجرت نبویەتك اوناوچ یاخود اوندرت تاریخنده تدمر شهری خالد ابن الولید طرفندن فتح اولنەرق ممالك اسلامیەیه الحاق اولنمشدر .

عبرانی	عربی	تدمر الفباسی	عبرانی	عربی	تدمر الفباسی
מ	م	𐡬 𐡬 𐡬	א	ا	𐡠 𐡠
נ	ن	𐡮 𐡮 𐡮	ב	ب	𐡡 𐡡
		𐡭 𐡭	ג	ج	𐡢
ס	س	𐡯 𐡯	ד	د	𐡣 𐡣 𐡣
ע	ع	𐡰 𐡰 𐡰	ה	ه	𐡤
ף	ف	𐡱 𐡱 𐡱	ו	و	𐡥 𐡥 𐡥
צ	ص	𐡲	ז	ز	𐡦
ק	ق	𐡳	ח	ح	𐡧 𐡧 𐡧
ר	ر	𐡴 𐡴	ט	ط	𐡨 𐡨
ש	ش	𐡵	י	ی	𐡩 𐡩
ת	ث	𐡶 𐡶	כ	ك	𐡪 𐡪 𐡪
			ל	ل	𐡫 𐡫 𐡫 𐡫

١٥٣ — مذبح

ارتفاعی ٠,٣٦ طولی ٠,٢٣

الت طرفی قریقدر. ایکی وجهنده درت واوج سطرلق کتابه موجود اولوب اندن (یدیعبل) کریمه‌لری (دومنینا) و (رومشا) طرفندن [میلادك ٢٢١ یا ٢٢٢ سنه‌سنه مصادف اولان] ٥٣٢ سنهٔ تدمریه‌سنده وقف ایدلدیکی مستبان اولیور.

موسیو دو ووکوئه‌نك اولجه قرائت ایلدیکی تاریخ بو کون تماماً محو اولمشدر.

١٥٤ — مذبح

ارتفاعی ٠,٥٢ طولی ٠,١٦

التی سطرلق کتابه اولوب (وهیلات) اوغلی (مکتش)ك تقدمه‌سی اولدیغی آکلاشیلور.

١٥٥ — مذبح

ارتفاعی ٠,٥٨ وطولی ٠,٢٤

(اصفرین) و(جـ...) وعائله‌لری طرفندن ...... ٥ تاریخنده وقف ایدلدیکی درت سطرلق کتابه‌ده بیان اولنوب ٥ رقمیله باشلایان تاریخك دیکر رقملری بوزوق اولدیغندن تاریخ وقفی تعیین اولنه‌مز.

١٥٦ — مذبح

ارتفاعی ٠,٥٦ طولی ٠,١٨

بو طاشده بش سطرلق برکتابه محکوك ایسه‌ده حروفاتی سیلیك وبوزلمش اولدیغندن اسملرك قرائتی ممکن اوله‌مامشدر.

١٥٧ — مذبحه

ارتفاعی ٠,٥٧ طولی ٠,٢٠

اوچ سطرلق کتابه‌ده واقفی (سیعنا) بنت (زبیدا) اولدیغی بیان اولنیور.

١٥٨ — مذبحه

ارتفاعی ٠,٣٢ طولی ٠,٢٣

اشاغیسی سیلکدر. متباقی اوچ سطرلق کتابه‌دن (عجیلو) بن (حیرن) وقفی اولدیغی استنباط اولنیور.

١٥٩ — مذبحه

ارتفاعی ٠,٤٨ طولی ٠,٢٣

آلت طرفی سیلیك وصاغ جهتی‌ده قیرلمش اولان سکز سطرلق برکتابه‌ده زوجه‌سی (شجل)ك شفابولمسی استرحامیله (مقیمو) بن (یرحیبولا)نك اشبو مذبحه‌یی وقف ایلدیکی بیان اولنیور.

١٦٠ — مذبحه

ارتفاعی ٠,٤٨ طولی ٠,٢٦

آلت طرفی قیریق اولان درت سطرلق کتابه‌ده اشبو مذبحه‌نك مقدس چشمه‌یه (بولنا) بن (عزیزو) بن (شئیلا) طرفندن وقف اولندیغی ذکر اولنیور.

١٦١ — استانو قاعده‌سی پارچه‌سی

ارتفاعی ٠,١٧ طولی ٠,٣٥

اوزرندهکی کتابه‌دن (شمرفا) و (کومرا) طرفندن (بلشور) بن (حجحو) بن (بلشور) ك شرفنه اوله‌رق رکز ایدیلان برهیکلك قاعده‌سی بولنمش اولدیغی اکلاشیلور. تاریخی اوقونه‌مامشدر.

٢

قبارتمه‌لی و اوزرلرنده امواتك باشدن بله قدر رسملری و اسملریله ابوینك اسامیسی محکوك مزار طاشلری

١٦٢ — احرام ایله اورتلمه بر قادین رسمی

ارتفاعی ٠,٥٥ طولی ٠,٤٠

قادین بر الیله چارشبنك بر اوجنی ودیکر الیله بر چام قوزه‌لاغی طوتوب باشی اوزرنده مزین بر دائره ایچنده قرمزی رنکه بویانمش درت بش سطرلق کتابه‌ده (عجیلو) نك قزی و (یدیعبل) بن (یرحی) نك زوجه‌سی اولان (اقما) نك وفات ایتدیکی بیان اولنیور.

١٦٣ — احرام ایله اورتلمه بر قادین رسمی

ارتفاعی ٠,٦٠ طولی ٠,٤١

برالیله چارشبی ودیکر الیله بر اورکه طوتوب اوچ سطر-

لق کتـابه‌دن (شجل) بنت (حنوری) بن (مقیمو) نك رسمی‌اولدیغی مستبان اولیور.

۱٦٤ — صقاللی بر ارککك رسمی

ارتفاعی ۰,٥٦ طولی ۰,٤۸

صاچلری طرانوب دوزلمش بر ارکك رسمی اولوب صاغ طرفده بولنان قرمزی رنکه بویانمش بش سـطرلق کتابه‌ده (وهبلة) بن (ملاء) بن (وهبلةجورا) نك‌اسمی محکوکدر.

۱٦٥ — ارککك رسمی

ارتفاعی ۰,٥٤ طولی ۰,٤۷

باشی براز صـول طرفه چورلمش کبی کورینـوب اوچ سطرلق کتابه‌ده (عجا) بن (حیرن) بن (عجا) اسمی مقیددر.

۱٦٦ — ارککك رسمی

ارتفاعی ۰,٦۱ طولی ۰,٥۳

بوآدمك باشی اوك طرفدن کورینوب (مودیوس) تسمیه اولنان برسرپوش ایله مسـتوردر وبو سرپوشك اوزرنده‌ده برچلنك واردر.البسه‌سی برطاقم قوردون وایکنه‌لر ایله‌مزیندر صاغ طرفده محکوك اولان قرمزی‌یه بویانمش طقوز سطرلق کتابه‌دن (الهشا) بن (تیمشا) نك رسمی‌اولدیغی آکلاشیلور.

۱٦۷ — اوطورمه بر قادین

ارتفاعی ۰,٦۲ طولی ۰,٤۹

قادینك یاننده بر چوجق رسمی اولوب کتابه‌سی‌یوقدر.

۱۶۸ — کنج بر آدم باشی

طولی ۰,٤۱

باشنه (موديوس) نوعندن بر سرپوش کیمشدر.

۱٦۹ — بر ارککك رسمی

ارتفاعی ۰,۳۸ طولی ۰,٤۷

(موديوس) نوعندن برسرپوش کیمشدر. حاوی اولدیغی ایکی سطرلق کتابه‌ده (مقیمو) بن (خلیفی) اسمی اوقنور.

۱۷۰ — بر کنج باشی

ارتفاعی ۰,۳٤ طولی ۰,٤۷

۱۷۱ — قبارتمه یاپلمش بر ارککك رسمی

ارتفاعی ۰,٦۰ طولی ۰,٥۱

۱۷۲ — بر اورتی ایله اورتلمش ارککك رسمی

ارتفاعی ۰,٤۸ طولی ۰,٤۰

بش سطرلق بر کتابه محکوکدر.

۱۷۳ — اورتیلی بر ارککك رسمی

ارتفاعی ۰,٤٦ طولی ۰,٤۳

(نشا) بن (نشا) بن (عجا) نك اسمنی حاوی درت سطرلق بر کتابه‌در.

۱۷٤ — اورتیلی بر قادین رسمی

ارتفاعی ۰,٤۳ طولی ۰,٤۳

اوچ سطرلق بر کتابه‌سی واردر.

۱۷۵ — اورتبلی وباشی چلنك ایله مزین بر قادین
ارتفاعی ۰,۵۰ طولی ۰,۴۲
کتابه‌سی یوقدر.

۱۷۶ — قبارتمه طاشه پارچه‌سی
ارتفاعی ۰,۱۱ طولی ۰,۳۳
اوچ سطرلق کتابه محکوکدر.

۱۷۷ — قبارتمه‌لی طاشه
ارتفاعی ۰,۵۵ طولی ۰,۵۷
باشلری اورتلمش وچلنکلر ایله تزیین ایدلمش ایکی‌قادین رسمی مصور اولوب اورته‌لرنده‌کی اوچ وصاغ طرفلرنده‌کی ایکی سطرلق کتابه‌لردن (شفقة) بنت (عبدعستور) بن (یرحیبولا) و (حجا) بنت (زبیدا) بن ... اسملری اوقنور .

۱۷۸ — قبارتمه‌لی طاشه
ارتفاعی ۰,۶۸
باشی اورتلمش وچلنك ایله تزیین ایدلمش اولدیغی حالده اوطورمش برقادین رسمی‌ایله قرمزی‌یه بویانمش اوچ سطرلق برکتابه محکوکدر. بو کتابه‌نك یازیسی (استرانغیله) اصولنه قریبدر .

۱۷۹ — کیرج طاشنده قبارتمه رسم
ارتفاعی ۰,۵۹
ایاق اوزرنده طوروب بر الیله کوکسی‌اوزرنده بر قوش

ودیکرا الیله برصالقم اوزوم طوتار برقادین رسمی اولوب وحروف یونانیه ایله (وادیس) Οὐαδδεὶς اسمی محکوکدر .

١٨٠ — کیرج طاشنده قبارتمه رسم
ارتفاعی ٠,٤٥
بر سدر اوزرنده اوزانمش برقادین ایله النده بر قوطی طوتار برخدمتکار رسملری مرتسمدر .

١٨١ — کیرج طاشنده قبارتمه رسم
ارتفاعی ٠,٤٥
ایاق اوزرنده طوروب الاله ویرمش ایکی ارکك رسمی اولوب اورته‌لرنده ایکی سطرلق کتابه کوریلور .

١٨٢ — کیرج طاشنده بر قادین باشی
ارتفاعی ٠,٢٠

١٨٣ — قبارتمه یاپلمش قادین رسمی
ارتفاعی ٠,٢٢

١٨٤ — بر چوجوق باشی
ارتفاعی ٠,٠٩

١٨٥ — کیرج طاشنده بر قادین رسمی
ارتفاعی ٠,٣٠

١٨٦ — کیرج طاشنده بر قادین رسمی
ارتفاعی ٠,٩١
آشنمش وبوزلمشدر .

١٨٧ — کیرج طاشنده قادین باشی
ارتفاعی ٠,٣٧

۱۸۸ — اوطورمسه بر قادین رسمی
ارتفاعی ۰,۵۰

۱۸۹ — کیرج طاشی اوزرینه محکوك کتابه
ارتفاعی ۰,۱۱۵ طولی ۰,۰۹
درت سطردن عبارت اولوب (عبدعستور) بن (زبدعتی) بن ... اسملری محکوکدر.

۱۹۰ — ترانیت طاشندن معمول مدور الشکل بر لوحه
قطری ۰,۳۹
اورته‌سی دلیك اولوب اطرافنده بر کتابه محکوك ایسه‌ده حروف محکوکه‌نك هانکی لسان وزمانه‌منسوب اولدیغی مجهول بولنمشدر.

۱۹۱ — کیرج طاشندن مزار طاشی
ارتفاعی ۰,٤٤ طولی ۰,٥۱
صول طرفی قیریق وبر رسم نقصاندر. ملبس ایکی قادین رسمی اولوب صولده‌کی قادینك باشی‌صاریق ویاشمق ایله اورتلمش اولدیغی واشاغی صارقمش اولان صاچلری بر چلنك ایله تزیین ایدلمش وبوغازی دخی برکردنلك ایله مزین اولوب لباسنك بر اوجی ایکنه ایله اوموزینه طاقلمشدر. صاغ الی نقصاندر وصول الی کوکسی اوزرینه موضوعدر. رسمك صول جهتنده «هیهات! حبا» کتابه‌سنك ابتداسی محکوکدر قصوری محو اولمشدر.

صاغ جهتنده وایکی رسمك آره‌سنده یوقاریدن اشاغی‌یه

طوغری عموداً یازلمش درت سطرلق کتابه‌ده یالکز (بنت)
کلمه‌سی قرائت اولنه‌بیلور. صاغ طرفنده‌کی قادین دیکری قدر
مزین اولمیوب باشنده اورمه یاخود سازدن یاپلمه برسرپوش
وصول الی کوکسنده وصاغ الی صارقمش اولدیغی وصاغ طرفنده
«(حبا) بنت (بونا) نك رسمیدر هیهات» کتابه‌سی کوریلور.

۱۹۲ — بر قادین رسمی
ارتفاعی ۰٫۵۷ طولی ۰٫٤۵
باشنده بر صاریق وتول ایله اورتیلی و صاچلری چلنك
وکردنی کردنلك ایله تزیین ایدلمش و لباسنك ایکی اوجی
ایکنه‌لر ایله اوموزلرینه ربط اولنمشدر: وصول النی قالدیروب
باش اورتیسنی طوتدیغی حالده صاغ النی کوکسنك اوزرینه
وضع ایتمشدر . یوقاریدن اشاغی طوغری عموداً محکوك
اولان اوچ سطرلق کتابه‌ده:
« (حبا) بنت (ملا اسیا) هیهات! » سوزلری مندرجدر .
اشبو رسمك صول جهتنده و ارقه‌سنده آیاق اوزره طورمش
بر کنج رسمی کوریلوب صاغ النی اوزاتمش اولدیغی حالده صول
الیله کوکسی اوزرنده برقوش طوتمقده اولدیغی کوستریلیور،
عموداً محکوك ایکی سطرلق کتابه‌ده (حبا) بنت (ملا تنو . . .)
الفاظی محرردر.

۱۹۳ — کنارلری پروازلی بر لوحه
ارتفاعی ۰٫۳۰ طولی ۰٫٤۷
شهر کانون سنه ۵۰۰ تاریخلی (میلادك ۱۸۸ سنه‌سی کانون

اولنه مصادفدر) سکز سطرلق بر کتابه‌ده لوحه‌نك مستند اولمسی لازمکلان قاعده‌نك قارشیسنده دردی صول و دردی صاغ طرفده کائن مقابرك (بونا) بن (بولحا) بن (بونا) بن (یقرور) ك مغاره‌سی مشتملاتندن اولوب (لشمش) بن (تیما) نك املاکندن اولدقلری بیان اولنور.

٣

آثار تدمریه‌یه ذیل اوله‌رق اقوام سامیه‌یه منسوب درت اثر دها علاوه اولنور

١٩٤ — کیرج طاشنده مزار طاشی

ارتفاعی ٠،٣٥ طولی ٠،٨٠

اشبو طاشك صاغ طرفنده وبر نوع حجره ایچنده اوك طرفدن کوریلور کوکسنه قدر صقاللی بر آدم تصویری موجود اولوب باشنده‌کی سیوری سرپوشك اوجی باشك صول طرفنه طوغری تمایل ایدر . بو باشك صاغ طرفنده (استرانغیله)[١] یازیسیله درت سطرلق بر کتابه اولوب کتابه‌نك صاغ جهتی براز زده‌لنمشدر. کتابه‌نك ترجمه‌سی بروجه آتیدر :

«امیرمز مشهور... آرخی بن (شمشجرم) ك [استاتوسیدر]».

[١] میلادك ایلك عصرلرنده جاری اولان وعمودی سطرلر ایله ترتیب اولنمش سریانی یازیسیدر.

بوطاش بيك سكز يوز سكسان يدى سنه‌سنه‌قدر اورفه‌ده خليل الرحمن جامع شريفنك حوليسنده طورمقده ايكن مؤخراً اورفه حكومت‌قوناغنه واورادن دخی موزهٔ همايونه نقل‌اولنمشدر.

١٩٥ — كيرج طاشى اوزرينه محكوك كتابه

ارتفاعى ٠,٣٧ طولى ٠,٦٩

اشبو كتابه بيك سكز يوز سكسان سنه‌سنده قدسده عين سلوان چشمه‌سی‌صوينك قيادن نبعان ايتديكی محلده تحت‌الارض ياپلمش اولان قنالك ايچنده كشف اولنمشدر. فنيكه يازيسيله محكوك اولان واك قديم اسرائيلى مكتوباتنه تقرب ايدن اشبو كتابه مذكورقنالك مخرجنه يقين‌وصول طرفنه حك ايدلمشدی.

مختلف اوزونلقده التی سطردن عبارت اولان كتابه‌نك ايلك سطرينك ابتدا واتهاسى زده‌لنمش اولوب ديكرلری قولايلقله قرائت اولنه بيله‌جك بر حالده‌در. كتابه شو وجهله ترجمه ايديله بيلور:

(برنجی سطر) ..... حفرى ؛ اشته نصل حفر وقوع بولدى: دها .....

(ايكنجی سطر) قازمه‌لر بربرينه قارشی براستقامتده ايديلر قنالك اچيلمسنه اوچ اندازه قالدقده صدالر ايشيدلدى

(اوچنجی سطر) بو صدالر برى ديكرينه باغرانلرك صداسيدى زيرا اوراده قيانك ايچنده جنوب وشمال طرفندن بر يول وار ايدى واو كون كه

(دردنجی سطر) کشادی وقوع بولدی ایشجیلر بر برینک قارشو-
سنده وقازمه‌لر دخی یکدیکرینه قارشی اولدیلر (یعنی
تونل اچیلنجه ایکی طرفده‌کی ایشجیلر بربرلرینه تصادف
ایتدیلر) و

(بشنجی سطر) صولر منبعدن بیك اندازه اوزاقلقده‌کی حوضه
اقدی و

(التنجی سطر) ایشجیلرك باشلری اوستنده‌کی قیانك یوکسکلکی
یوز اندازه ایدی .

اشته بوکتابه‌ده صورت اکمالی تعریف اولنان وقیا ایچندن حفر ایدیلان تونل صولری بوکون (عین ام الدرج) تسمیه اولنوب مملکت سورینك خارجنده بولنان (جیحون) منبعندن شهرك دروننده (عین سلوان) ك کائن اولدیغی برنقطه‌یه ایصال ایتمکه مخصوصدر.

تورات تفرعاتندن تواریخ ملوك نام کتابك بعض فقراتنده بو اثر حکمدار (حزقیا) یه اسناد اولنیور . بو حالده اثر مذکور قبل المیلاد یدنجی عصره عائد اولوب فی الحقیقه کتابه‌نك طرز تهپیغرافیسی دخی بونی اثبات ایدر.

اشبو کتابه موزهٔ همایونك اك مهم و نادیده اثارندن بری اولوب برچوق مستشرقین بونك حل وقرائتیله اشتغال ایلمشلردر. بالاده‌کی ترجمه لایپسیك دارالفنونی معلملرندن موسیو (غووته) طرفندن تبرکاً یاپیلان ترجمه‌دن مأخوذ درکه ذاتاً بوکتابه‌یی

ايلك دفعه اوله‌رق اولجه ينه مومى اليه ترجمه وتفسير ايلمش ايدى .

١٩٦ — كيرج طاشى اوزرينه محكوك رومى العباره كتابه

اشبو كتابه مربع الشكل اولوب ارتفاعى ٠,٦٠ طولى ٠,٩٠ وثخنى ٠,٤٠ در.

(قدس معبدى سته‌لى) ناميله مشهور اولان بو اثر يكتا ١٨٧١ تاريخنده مستشرق شهير (قله‌رمون-غانو) طرفندن قدسده حرم شريف جوارنده (باب العتم) جوارنده وبر مدرسه‌نك ديوارنده كشف اولنمش وحكومت محليه طرفندن چيقاريله‌رق موزهٔ همايونه كوندرلمشدر . يدى سطردن عبارت اولان رومى-العباره كتابه غايت كوزل وبيوك حروفات ايله ترتيب اولنمش اولوب طاشك يالكز بر يوزنده محكوكدر.

ΜΗΘΕΝΑ ΑΛΛΟΓΕΝΗ ΕΙΣΠΟΡΕΥΕΣΘΑΙ ΕΝΤΟΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΤΟ ΙΕΡΟΝ ΤΡΥΦΑΚΤΟΥ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΟΛΟΥ ΟΣΔΑΝ ΛΗΦΘΗ ΕΑΥΤΩΙ ΑΙΤΙΟΣ ΕΣΤΑΙ ΔΙΑ ΤΟ ΕΞΑΚΟΛΟΥ-ΘΕΙΝ ΘΑΝΑΤΟΝ.

ترجمه‌سى بروجه آتيدر :

«معبدك اطرافنده‌كى شبكه‌نك و حولينك ايچريسنه صاقين بر يبانجى كيرمسون. شايد برى كيره‌جك اولورسه كندى اولومنه كنديسى سبب اولمش اولور» .

(ژوزف) نام مورخدن منقولدركه (هرودس) معبدينك اطرافنده‌كى شبكه‌ده مسافه‌دن مسافه‌يه رومجه ولاتينجه كتابه‌لر

موضوع اولوب بوكتابه‌لرده معبده كيرمسنده‌كى ممنوعيت اولوم جزاسيله تقييداً اعلان ايديليوردى. اشبو اثر مؤلف مومى اليهك خبر ويرديكى كتابه‌لردن برى اولديغنده شبهه يوقدر.

١٩٧ — كيرج طاشنده قبط لسانى اوزره كتابه

ارتفاعى ٠,٣٩ طولى ٠,٣١

سكز سطردن عبارت اولوب قدسده بولنمشدر.

(صوفيا) اسمنده فى ٢٠ (مشير) تاريخنده ارتحال ايتمش بر قادينك مزار طاشيدر.

اشبو كتابه بيك سكز يوز يتمش بر تاريخنده موزهٔ همايونه ادخال اولنمش اولوب قدسدن كلديكنه شبهه يوقدر.

صوك

خطا وصواب جدولى

صحیفه	سطر	خطا	صواب
٤	١٩	بـ]رعظا	بـ[رعظ
٨	٧	المقسـ]ه	المقـ]ه
٩	٨	ود	ول
٩	١١	بكفلل	بكفل
١١	١	حروف هاديه ايله	اصول هاديه اوزره
١١	١٨	عبـ نهو	عبرنهنو
١٤	١٢	غيـ[يمن	غيـ[من
١٦	٣	وجزم	وجزع
١٦	٤	ه]عجرن	ه[عجرن
١٧	٦	تنـ	تنضـ
١٧	١١	ايصدن	يصدن
٢٢	١٦	لبا]ريثم	لبـ[ريم
٢٢	١٧	بعاـ[اترعة	بعل|ترعة
٢٣	١٧	ذدمهين	ذدمهن
٢٥	١١	نم	تم
٢٦	٣	وينيهو	وبنيهو
٢٧	١١	هشدم	حشدم
٢٧	١٤	تفـ]دم | حمسى	تـ]قدم | خمسى
٢٧	١٦	نقـ]دمو	تقدمو
٢٧	١٦	بهو] | ار	بهو[| ار
٢٨	٢	| ام	| مر
٢٨	٥	اتار	| تار
٢٨	٨	تـ]تهمو	مـ[تهمو

صحیفه	سطر	خطا	صواب
٢٨	١٩	[ ]	[؛]
٢٩	٢	ووقيم	ووفيم
٢٩	١١	اشيو	اشبو
٣٤	١٨	سائرهٔ	سائره
٤٢	١٩	وست	وسث
٤٦	٣	بيحرن	بحرن
٦٨	٨	((بعدان) مالكه سى (جبهة)) طرفندن (الحيمشت)	((الحيمشت) طرفندن (بعدان)) مالكه سى (جبهة)
٨٥	١١	(وهيلات)	(وهبلات)

فهرست

صحیفه

آثار عتیقهٔ حمیریه

ط مقدمه
یج مدخل
یو حمیری الفباسی
١ (١) طاش اوزرینه محکوك کتابه‌لر
١ —ا— معین لساننده اولان کتابه‌لر
٧ —ب— اهل سبا لساننده اولان کتابه‌لر
٧ (١) بوستروفیدون اصولنده محرر کتابه‌لر
١١ (٢) اصول عادیه اوزره محکوك کتابه‌لر
١١ ١) عقود دینیه وهبه وآثار نذریه
٣٤ ٢) معابد وابنیهٔ سائره وقفیه‌لری
٤٤ ٣) معاملات مختلفه‌یه عائد کتابه‌لر
٥٢ ٤) مقابر حمیریه
٥٦ (٢) آثار مصوره
٥٦ آثار هیکلتراشی
٦١ قبارتمه اوله‌رق یاپلمش باشلر
٦٣ (ا) مدور الشکل باشلر
٦٥ (ب) بیضی الشکل باشلر
٦٦ (ج) مثلث الشکل باشلر
٦٧ (د) زنجی باشلر
٦٨ طونجدن مصنوع آثار

صحیفه
٦٩ (٣) تقلید ایدلمش آثار
٧٥ تقلید کتابه‌لر

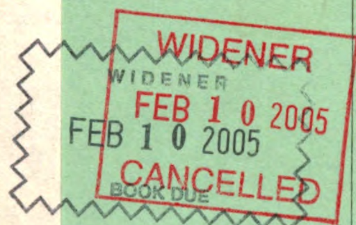
٧٩ آثار تدمریه

٨١ مدخل
٨٤ تدمر لسانی الفباسی
٨٥ (١) مذبحه‌لر
٨٧ (٢) قبارتمه رسملی ویازیلی مزار طاشلری
٩٤ زیل : اقوام سامیه‌یه منسوب درت مهم اثر

موزهٔ همایونده فروخت اولنان قتالوقلر

		غروش
مسکوکات قدیمهٔ اسلامیه قتالوغی (٥ رسملی لوحه ایله)	ترکجه . . .	٤٠
مسکوکات ترکمانیه قتالوغی (٨ رسملی لوحه ایله)	ترکجه	٢٥
» » » »	فرانسزجه	٤٠
لحود ومقابر عتیقه قتالوغی.	ترکجه	٥
» » » »	فرانسزجه ایلك طبعنك نسخه‌لری قالمدی	. .
» » » »	فرانسزجه ایکنجی طبعی دردستدر . .	. .
آثار هیکلتراشی قتالوغی	ترکجه	٣
» » »	فرانسزجه	٣
آثار حیریه وتدمریه قتالوغی	ترکجه	٥
» » » »	فرانسزجه	٥

WIDENER
FEB 10 2005
CANCELLED
WIDENER
FEB 10 2005
BOOK DUE

ISTANBUL. ASARI ATIKA MÜZELEN

ASARI HÜMEYRIYE KATALŌGU